

Internetguide #28

Kom igång med Wordpress!

Anders Thoresson,
Daniel Goldberg och Linus Larsson

I den här guiden lär du dig...

- Förstå vad Wordpress är och hur det fungerar
- Skapa en webbplats med Wordpress
- Publicera innehåll på din Wordpress-sajt
- Använda en domänadress ihop med Wordpress
- Nyttiga tips och råd om du vill använda Wordpress

Innehåll

Inledning	4
Att bygga en webbplats	6
Det här är Wordpress	7
Domännamn visar vägen på internet	8
De första stegen till en ny webbplats	9
En introduktion till Wordpress	11
Backend och frontend	12
Teman är ett enkelt sätt att byta utseende på din webbplats	15
Inlägg och sidor	16
Kategorier och etiketter	17
Inläggstyper	18
Sidopaneler och widgets	19
Menyer	21
Textredigeraren	22
Multimedia	26
Användare	28
Privat eller offentlig	29
Namn och tagline	30
Kommentarer	30
Statisk eller dynamisk förstasida?	30
Tillägg	30
Säkerhet	31
Wordpress.com	32
Registrera konto	33
Verktögsfältet	34
Så här sköter du din webbplats	35
Gör din inlogg ännu säkrare	49

Wordpress.org

50

Det här är ett webbhotell	51
Installera Wordpress	51
Det här är admin-panelen	52
Inlägg	53
Media	57
Sidor	57
Kommentarer	57
Utseende	58
Tillägg	63
Användare	64
Verktyg	64
Inställningar	64
Admin-panelen är alltid nära	67
Säkerhetskopia	67

Inledning

Wordpress är ett av de allra mest använda verktygen som finns för att bygga webbplatser. Det är gratis, det finns översatt till svenska och är tillgängligt i två versioner: En komplett tjänst, på Wordpress.com, och en för användare som hellre sköter sin webbserver själv, att ladda ner från Wordpress.org.

Den här Internetguiden är en uppdatering och sammanslagning av två Wordpress-guider som IIS gett ut tidigare: *Skapa en webbplats med Wordpress – så använder du publiceringsverktyget* och *Kom igång med Wordpress*.

Skapa en webbplats med Wordpress handlade helt och hållet om den Wordpressversion som riktar sig till användare med en egen webbserver, medan *Kom igång med Wordpress* tog sig an den kompletta publiceringstjänsten som finns på Wordpress.com.

I den här guiden tar vi oss an båda aspekterna av Wordpress, i fyra kapitel:

- Kapitel 1 är en snabbkurs i hur webben fungerar och en kort förklaring till varför publiceringsverktyg som Wordpress är till så stor nytta.
- Kapitel 2 är en introduktion till Wordpress, med de begrepp och andra aspekter som är gemensamma för både Wordpress.com och Wordpress.org.
- Kapitel 3 är en praktisk handledning för att skapa en webbplats med Wordpress.com.
- Kapitel 4 innehåller översiktliga instruktioner för Wordpress.org. Fokus ligger inte på installationsprocessen, utan snarare på de möjligheter som en egen installation ger och några viktiga saker att tänka på. Har du inte ett webbhotell som erbjuder en färdig installation av Wordpress och samtidigt tycker att de instruktioner som finns på Wordpress.org är för komplicerade bör du överväga att välja ett annat webbhotell eller Wordpress.com.

Eftersom utvecklingen av Wordpress går snabbt förändras också utseendet på publiceringsverktyget i hög takt. De skärmdumpar och instruktioner som var aktuella när den här guiden skrevs våren 2016 kan därför ha hunnit bli inaktuella. Däremot har de stora dragen i hur Wordpress fungerar varit oförändrat under lång tid. Förhoppningsvis ska därför också denna guide kunna ha en hygglig livslängd.

Det är också på sin plats att skicka ett tack till Alfred Ruth, Daniel Goldberg och Linus Larsson. De skrev *Skapa en webbplats med Wordpress - så använder du publiceringsverktyget* varifrån en del text är återanvänd i den här guiden.

Anders Thoresson, Vänersborg, juni 2016

1. Att bygga en webbplats

Har du funderat på vad som händer bakom kulisserna när du surfar runt på webben? Ska du bygga en egen webbplats behöver du veta lite om det.

Webben består av ett gigantiskt antal webbserverar runt om i världen. En webbserver är en internetansluten dator som 24 timmar om dygnet väntar på besökare i form av webbläsare. När du knappar in `www.iis.se` i webbläsarens adressfält kontaktar den IIS webbserver och ställer en fråga. Översatt till mänskligt språk lyder den ungefär: "Kan du vara snäll och skicka mig förstasidan på din webbplats?"

Webbservern svarar med att skicka tillbaka webbsidan med allt innehåll i form av text, bild, video och annat. När webbläsaren tagit emot allt visar den det på din skärm.

För att kunna skapa en webbplats behöver du därför tre saker:

- En server där webbplatsen ska finnas.
- En adress till servern så att besökare kan hitta till den.
- En webbsida med text och bilder som servern kan skicka när någon surfar in på din webbserver.

Har du aldrig tidigare byggt en webbplats kan allt detta kännas förvirrande. Men misströsta inte, på nätet finns paketylösningar som innehåller allt som du behöver. En av dem handlar den här guiden om: [WordPress.com](https://www.wordpress.com). WordPress finns också i ett utförande för dig som vill ha full kontroll och hellre installerar verktyget på din egen server. Den heter kort och gott WordPress. Men i den här guiden har vi valt att kalla den för [WordPress.org](https://www.wordpress.org), adressen till den webbplats där du kan ladda ner WordPress för installation. När det står "WordPress" i texten handlar det om saker som är identiska i de båda varianterna, medan [WordPress.com](https://www.wordpress.com) och [WordPress.org](https://www.wordpress.org) används för att peka på unika egenskaper hos tjänsten respektive den version du kan installera på en egen server.

Det här är WordPress

WordPress är ett av världens mest använda webbpubliceringsverktyg. Ett publiceringsverktyg är en programvara som gör det enkelt att lägga ut nya artiklar och blogginlägg på webben. När din webbplats väl fått de funktioner och det utseende du vill ge den är det inte mer komplicerat att publicera nya saker på webben än att skriva ett nytt dokument i datorns ordbehandlare. Utan ett publiceringsverktyg skulle det däremot krävas betydligt fler och mer avancerade moment för varje ny text.

Genom att registrera ett gratiskonto på [WordPress.com](https://www.wordpress.com) får du tillgång till en server där din webbplats kommer att finnas, en adress och publiceringsverktyget. Precis som på många andra

1. Att bygga en webbplats

gratisjänster på nätet finns också möjlighet att bli betalande kund och därmed också få tillgång till ett antal extra funktioner. Vilka de är kommer vi att gå igenom senare i boken, men grunderna kommer du att kunna hänga med i utan att det kostar dig något.

En fördel med att välja Wordpress.com är att stora delar av publiceringsverktyget är översatt till svenska. En annan fördel jämfört med många andra liknande tjänster är att du i framtiden kan flytta din webbplats till en egen webbserver men ändå fortsätta använda Wordpress. En vanlig anledning att välja Wordpress.org på en egen server är större flexibilitet. Använder du Wordpress.com är du begränsad till de funktioner som tillhandahålls där, medan det finns gott om extrafinesser att skaffa till Wordpress.org på en egen server.

Domännamn visar vägen på internet

Alla prylar som kopplas upp till internet har något som kallas för en IP-adress. Den används för att se till att saker och ting som skickas via nätet hamnar på rätt ställe, att webbläsaren hittar fram till rätt webbserver, att chattmeddelandet kommer till rätt mobiltelefon och så vidare.

IP-adresser är en kombination av siffror och punkter. 91.226.36.46 leder exempelvis fram till IIS webbplats. Testa själv att skriva in den adressen i din webbläsare!

Men sifferkombinationer som 91.226.36.46 är svåra att komma ihåg för oss människor. Lösningen på problemet är domännamn. Vill du besöka IIS webbplats är det lättare att komma ihåg *www.iis.se* än 91.226.36.46.

Domännamn är alltså en teknisk lösning som kopplar begripliga namn till de adresser som alla uppkopplade prylar faktiskt använder. Runt om på nätet finns datorer som fungerar som telefonkataloger. När du matar in *www.iis.se* i din webbläsare skickar din dator först en fråga till den av dessa kataloger: *"På vilken adress finns www.iis.se?"* och får *"91.226.36.46"* som svar.

Genom att använda domännamn istället för sifferadressen blir det också lättare att flytta på nätet. Skulle IP-adressen för IIS webbplats ändras behöver inte alla besökare få reda på det. De fortsätter att knappa in *www.iis.se* precis som vanligt, men bakom kulisserna är svaret från katalogen som håller koll på vilken IP-adress som hör till vilket domännamn ett annat.

När du använder gratisjästen på Wordpress.com går det bara att använda adresser som slutar på just *Wordpress.com*, exempelvis *wpguide2.wordpress.com*. *Det innebär att webbplatsen blir låst hos Wordpress.com. Vill du i framtiden flytta den till en annan tjänst måste du också byta adress.*

Väljer du i stället att skaffa en egen domän har du alla möjligheter att använda den tjänst som passar dig bäst för tillfället. Om dina besökare lärt sig att din webbplats har adressen *www.wpguide2.se* spelar det ingen roll om den ligger hos Wordpress.com eller om du flyttat den någon annanstans.

Med en egen domän får du också bättre kontroll över dina e-postadresser. Samma sak gäller där. Du kan skaffa en adress hos exempelvis Googles tjänst Gmail, men väljer du att använda en adress som slutar på gmail.com är du fast. Om du istället kopplar ett eget domännamn till Gmail kan du ta emot och skicka från adressen *info@wpguide2.se* oavsett vilken e-posttjänst du faktiskt använder.

Vill du registrera en svensk domän som slutar på .se kan du börja med att besöka www.iis.se för att hitta ett som är ledigt. På www.iis.se/domaner/registrera/tips/ finns några bra saker att tänka på och en lista med alla de återförsäljare, så kallade registrarer, som säljer .se-domäner.

Vill du veta ännu mer om domännamn finns Internetguiden *Domännamn – allt du vill veta om din adress på nätet* att läsa på www.iis.se/lar-dig-mer/guider/domannamn.

De första stegen till en ny webbplats

En väg till en färdig webbplats kan se ut så här:

1. Bestäm vad webbplatsen ska handla om.
2. Bestäm vad webbplatsen ska ha för namn.
3. Registrera ett domännamn som passar.
4. Bestäm om du ska använda Wordpress.com (steg 5) eller Wordpress.org (steg 6)

Webbplats eller blogg?

Webbplatser är ett samlingsnamn för alla de olika typer av sidor som går att besöka på webben, oavsett om det handlar om stora nät-tidningar, privata bloggar eller tjänster som Googles sökmotor eller Facebook.

Med Wordpress går det att bygga bloggar men också mer avancerade webbplatser. Eftersom vi inte vet vad du tänker använda Wordpress till skriver vi "webbplats" istället för "blogg" i den här Internetguiden.

1. Att bygga en webbplats

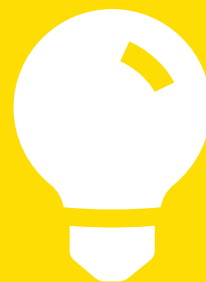
5. 1. Registrera ett konto på Wordpress.com.
2. Välj ett gratistema som verkar bra.
6. 1. Skaffa ett konto på ett webbhotell.
2. Installera Wordpress.org.
3. Väljer ett gratistema som verkar bra.
7. 1. Fyll sajten med några första inlägg. Om du inte har några klara, skapa några dummytexter och -bilder. Det är mycket enklare att ge webbplatsen rätt form och funktion om du har ett innehåll att jobba med.
2. Skapa de sidor webbplatsen ska ha. Inte heller här måste du fylla med riktigt innehåll än. Det är en bra idé att först skapa webbplatsen struktur. När den känns logisk och enkel för dina besökare att förstå, då är det dags att skriva de riktiga texterna.
3. Skapa webbplatsens menystruktur.
4. Gå igenom sidopanelerna och ge dem rätt innehåll.
5. Använd Anpassaren för att finjustera utseendet.
6. Om du inte blir nöjd, testa med ett nytt tema.
8. Fyll din webbplats med rätt innehåll.
9. Skicka länken till släkt, vänner, kunder eller vilka du nu har tänkt ska besöka din webbplats!

Det här är Wordpress.org

Wordpress finns i två varianter: Wordpress.org är en programvara som användaren installerar på sin egen webbserver. Det ger fler möjligheter vad gäller webbplatsens utseende och funktion, men är också ett mer komplicerat sätt att starta sin webbplats.

Fördelen med att börja med Wordpress.com är att det går snabbt att komma igång, men också att det är förhållandevis enkelt att "byta upp sig" till Wordpress.org om man vill göra det i framtiden.

Båda Wordpressvarianterna utvecklas av ett amerikanskt företag som heter Automattic. Wordpress.org en programvara med öppen källkod och som är gratis att använda.

2. En introduktion till Wordpress

2. En introduktion till Wordpress

Även om det finns en stor och viktig skillnad mellan Wordpress.org och Wordpress.com – egen server eller komplett tjänst – finns det också väldigt många likheter mellan de två varianterna. Oavsett vilken variant av Wordpress du använder byggs webbplatsen upp av det som kallas för sidor och inlägg, du kan bestämma vilka alternativ som ska finnas i menyerna och med hjälp av olika teman anpassar du din webbplats utseende.

I kapitel 3 och 4 går vi igenom installationsprocessen för Wordpress.org respektive Wordpress.com och ett antal andra aspekter som är specifika för respektive alternativ. Det här kapitlet ägnar vi åt de övergripande likheterna. Det är illustrerat med skärmbilder hämtade från Wordpress.com, men eventuella skillnader i Wordpress.com är i de flesta fall små.

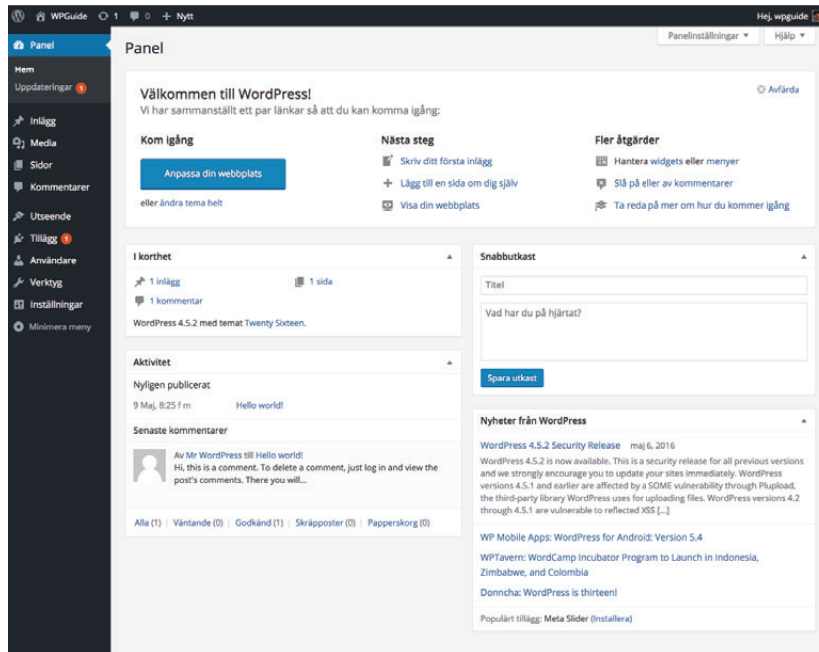
Backend och frontend

En webbplats som byggs med hjälp av publiceringssystem som Wordpress består av två delar: Dels den som webbplatsens besökare ser, ibland kallad för *frontend*, dels den del som den eller de som sköter webbplatsen använder för att lägga in nya texter, bilder, ändra i inställningar och utseende. Den delen kallas med motsvarande terminologi för *backend*. I Wordpress används också begreppet *admin-panelen*.

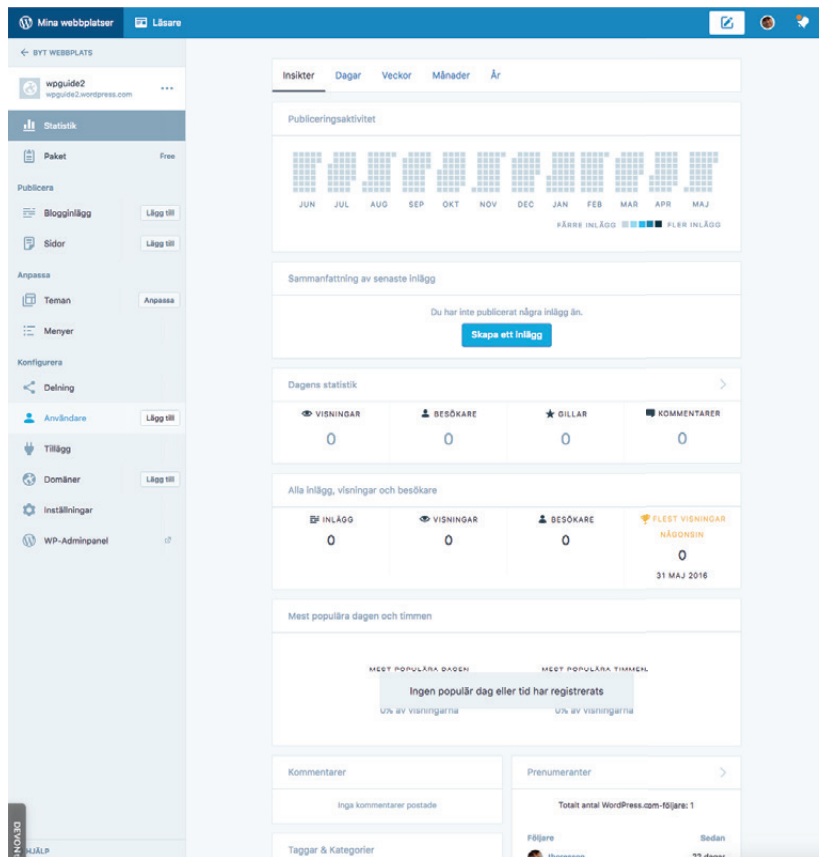
Det är den här uppdelningen som gör att besökare till en webbplats inte kan skriva egna inlägg, ändra utseende på den och så vidare. För att kunna använda *admin-panelen* krävs därför ett användarnamn och ett lösenord.

För dig som väljer att använda Wordpress.org finns bara ett administratörsgränssnitt. Men för dig som väljer Wordpress.com finns det två. Ett delar utseende med Wordpress.org och är lite mer avancerat, med fler inställningsmöjligheter. Det andra, som alltså är unikt för Wordpress.com, är en mer lättöverskådlig variant. När du använder Wordpress.com leder länkar i administratörsgränssnittet oftast till det mer lättanvända gränssnittet, men ibland kan du också hamna i *admin-panelen*.

2. En introduktion till Wordpress

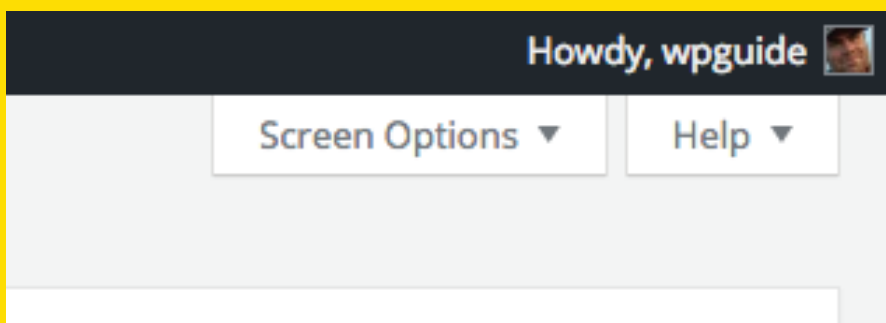
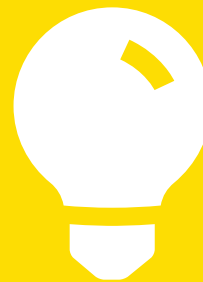
Admin-panelen i Wordpress.org som även finns i Wordpress.com.

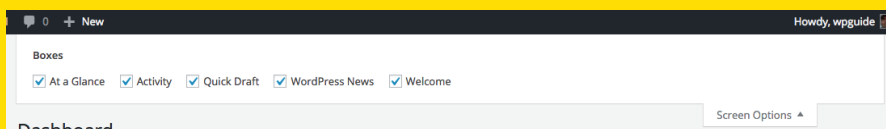
Det enklare administrationsgränssnittet som bara finns i Wordpress.com.

Välj vad som ska visas i admin-panelen

I admin-panelen finns en meny till vänster, medan större delen av skärmen domineras av de verktyg som finns. Du kan själv välja vad som ska visas här. Längst upp till höger finns en flik som heter Screen options eller Panelinställningar. Klickar du på den får du upp en ruta där du väljer vad som ska visas och vad som ska vara dolt.

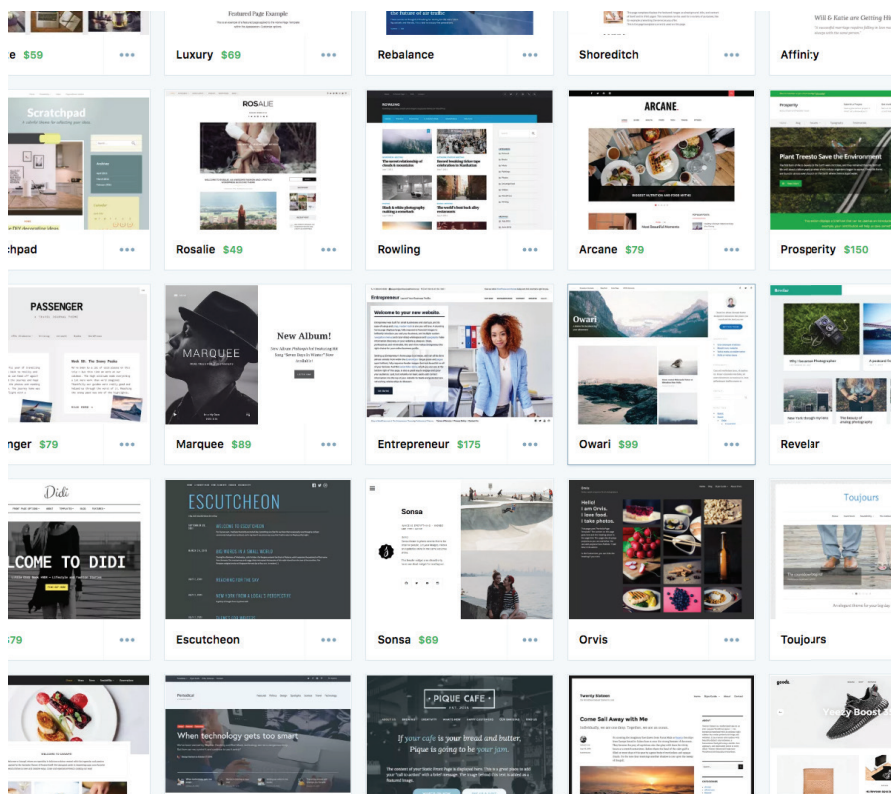

Klicka på den här fliken i övre högra hörnet i admin-panelen...

...för att visa de inställningsmöjligheter som finns för den sida av administratörsgränssnittet där du för tillfället befinner dig.

Teman är ett enkelt sätt att byta utseende på din webbplats

Några av de teman som finns att välja bland på Wordpress.com.

För att formge en webbplats används verktyg som HTML och CSS. Den som behärskar dem har också full kontroll över hur en webbplats ska se ut.

För den som använder Wordpress krävs inte samma kunskap. Genom så kallade teman kan webbplatsens utseende lätt ändras. Med dem anpassas färger, ikoner, antalet kolumner på webbplatsen, hur sidohuvud och sidfot ser ut och massor av andra aspekter av utseendet.

Oavsett om du väljer att använda Wordpress.org eller Wordpress.com finns ett väldigt stort utbud att välja bland och sannolikt hittar du något som passar ditt projekt. Genom ett verktyg i adminpanelen finns dessutom ofta möjligheten att göra förändringar i temats utseende.

Om du väljer att använda Wordpress.com är du hänvisad till de nästan 400 olika teman som erbjuds i tjänsten. Om du istället väljer att köra Wordpress.org på en egen server blir utbudet ännu större.

2. En introduktion till Wordpress

Teman utvecklas av både privatpersoner och företag, och det finns både sådana som är gratis och sådana som kostar pengar.

Men en varning är på sin plats: Vissa av de teman som finns till Wordpress.org innehåller funktioner som i hemlighet utnyttjar din webbplats för att bland annat skicka spam eller smitta besökarens datorer med virus. En rekommendation är därför att bara ladda ner teman från stora, välkända sajter.

Inlägg och sidor

Innehållet på en webbplats byggd med Wordpress är antingen ett *inlägg* eller en *sida*.

Inlägg är innehåll som vi förknippar med bloggar eller nyhetsflöden, texter som har en inbördes kronologisk ordning och oftast är sorterade så att den senaste texten är den som visas först.

På sidorna finns innehåll som är mer tidlöst. Typexempel är en sida som presenterar webbplatsen och dess syfte, eller en sida med kontaktuppgifter till dem som ligger bakom webbplatsen.

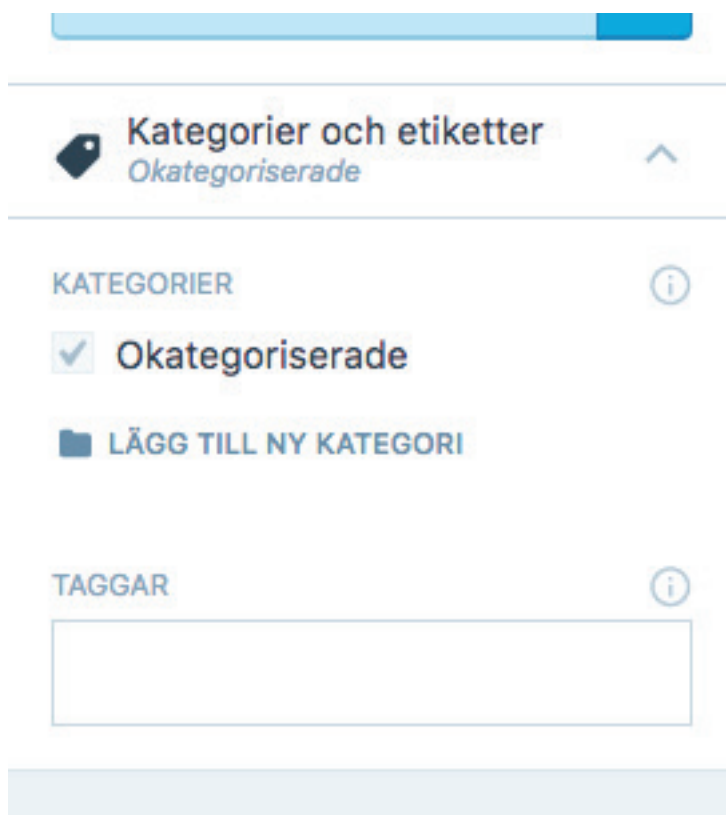
Det finns däremot inga skillnader vad det gäller själva innehållet på en sida eller i ett inlägg. Båda typerna kan innehålla text, bild, video eller ljud.

Hitta skadlig kod på din Wordpress-sajt

I kapitel 4 kommer vi bland annat gå igenom hur så kallade *tillägg*, på engelska *plugins*, låter dig bygga ut din Wordpress med nya funktioner. Det finns bland annat säkerhetstillägg som skyddar din webbplats mot intrångsförsök men också fungerar som ett slags antivirusprogram och varnar dig om du råkar installera ett tema med skadlig kod.

Kategorier och etiketter

Inlägg måste höra till en kategori, medan etiketter är valfria.

I takt med att du skriver allt fler inlägg på din webbplats kan du behöva hjälpa dina besökare att hitta det de är intresserade av. Till din hjälp har du kategorier och etiketter.

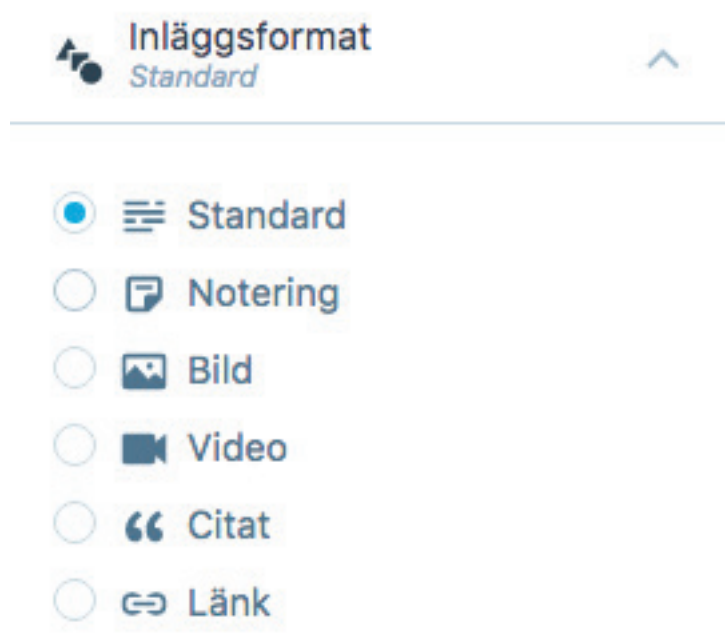
Kategorier handlar om helikopterperspektiv, etiketter om detaljer. Med kategorier kan du till exempel dela in inläggen i bloggen som artiklar och nyheter medan etiketterna (som ibland också kallas för taggar) kan användas för att tala om vilka ämnen respektive inlägg handlar om.

När du bestämmer vilken struktur webbplatsen ska ha går det bland annat att använda kategorierna för att skapa en blogg och ett nyhetsflöde som innehåller inläggen från respektive kategori.

Varje inlägg måste höra till minst en kategori. Gör du inget aktivt val hamnar de i standardkategorin *uncategorized*. Värt att notera är också att det bara är webbplatsens inlägg som kan använda kategorier och etiketter. De sidor du skapar får klara sig utan.

Inläggstyper

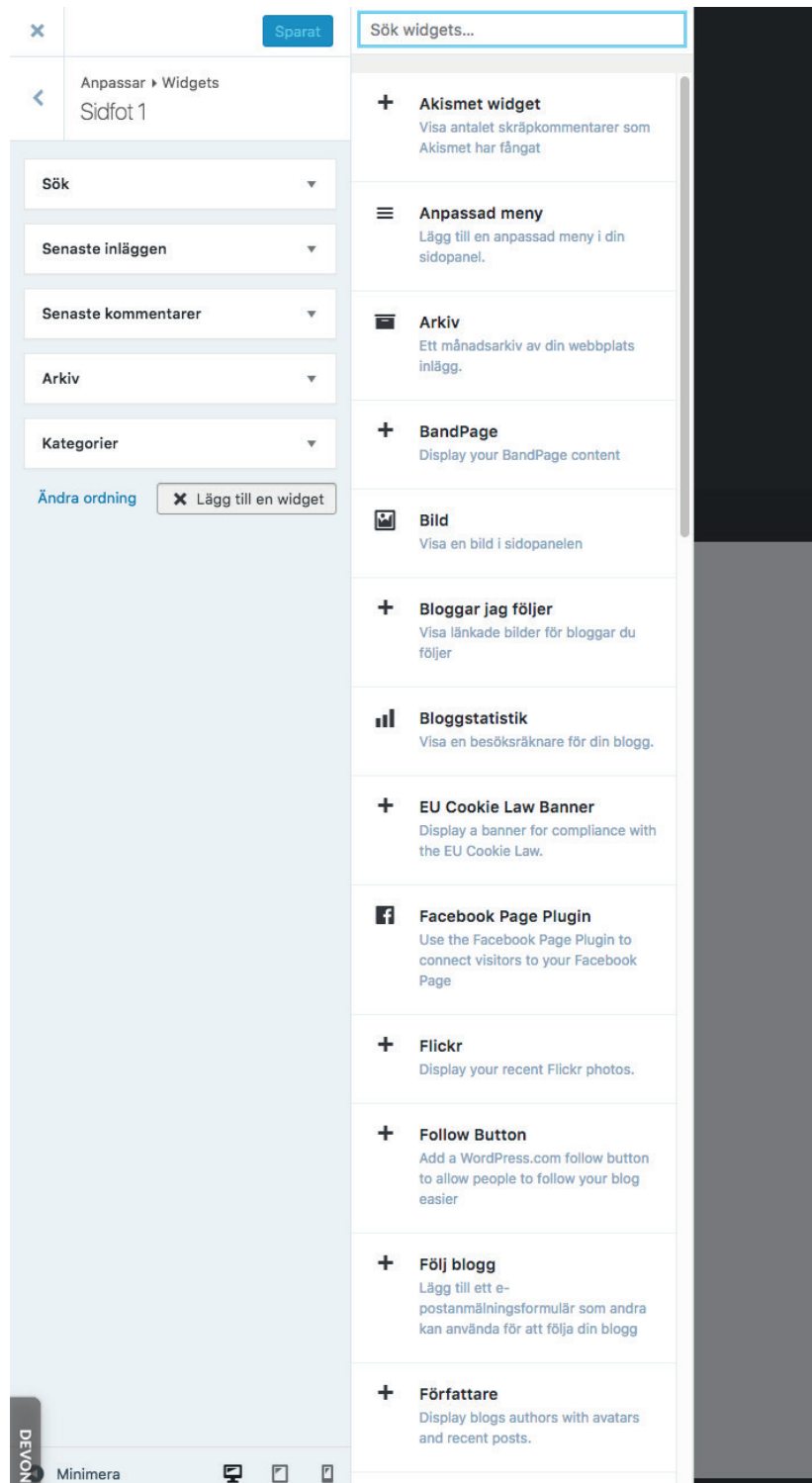
Vid sidan av kategorier och etiketter går inläggen att ordna på ytterligare ett sätt: Utifrån format. Gör du inget aktivt val blir antas inlägget vara *standard*. Andra alternativ är bland annat.

Vilka inläggsformat och hur de visas beror på vilket tema du valt till din webbplats.

Exakt vilka val som finns tillgängliga beror på vilket tema du valt till din webbplats. Med hjälp av de olika inläggsformaten kan ett tema nämligen visa ett inlägg på ett sätt som är anpassat till vilket slag av innehåll det är. Här får du helt enkelt testa dig fram, både vad det gäller att hitta ett tema som stöder de inläggsformat du vill kunna använda och som sedan visar dem på ett sätt som du är nöjd med.

Sidopaneler och widgets

Sidopaneler och widgets är ett smidigt sätt att återanvända samma utseende på alla webbplatsens sidor.

2. En introduktion till Wordpress

Många av de sidor du ser på nätet är uppdelade i flera kolumner. Sidans huvudsakliga innehåll, exempelvis en nyhetstext eller ett blogginlägg, ligger i den kolumn som får mest utrymme på skärmen. I smalare kolumner runt omkring finns andra sidelement. Det kan vara puffar till andra texter, länkar till arkiv eller webbplatsens kategorier, de senaste kommentarerna som dykt upp på webbplatsen.

I Wordpress kallas de här kolumnerna för *sidopaneler* (eller *sidebars* om du använder engelska), medan innehållet i dem kallas för *widgets*.

Hur många sidopaneler som finns och hur de är placerade i förhållande till webbplatsens huvudsakliga innehåll styrs helt och hållet efter vilket tema du valt att använda. Ofta finns dessutom sidopaneler både i form av kolumner bredvid webbplatsens innehåll men också i form av både sidfot och ibland även sidhuvud.

En egenskap hos sidopanelerna är att innehållet i dem är det samma oavsett vilken sida på webbplatsen som besökaren för tillfället är på¹.

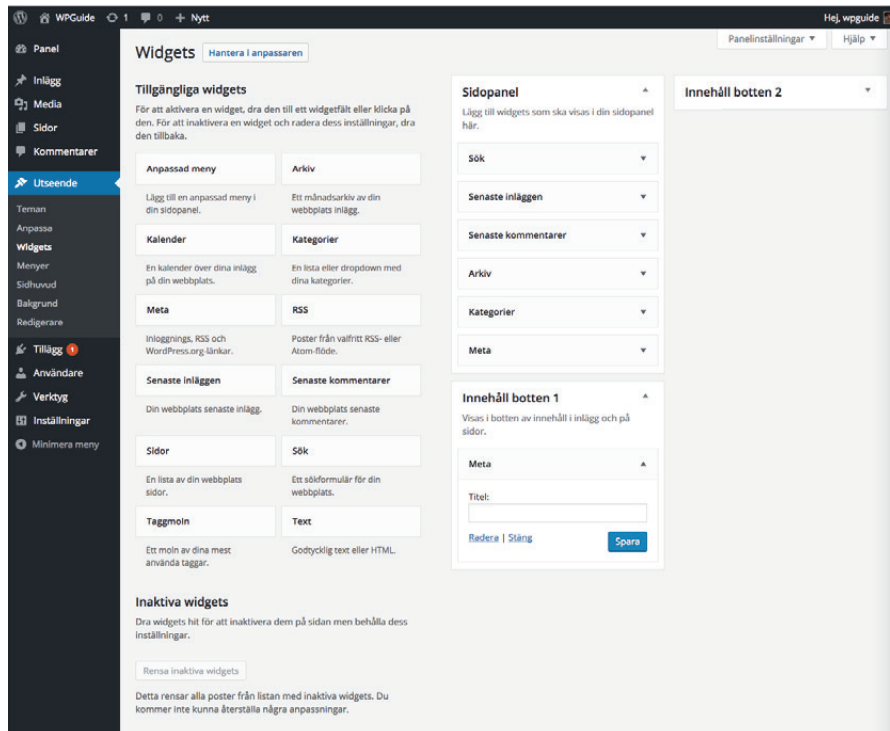
I admin-panelen, under alternativet *Utseende* hittar du *Widgets*. Här kan du se vilka sidofält som finns i det tema du valt att använda, men framför allt bestämma vilka så kallade *widgets* som ska visas i dem.

Du kan tänka på widgets som ett slags byggklossar med sin egen färg och form. Här finns klossar för att visa just puffar till andra texter, länkar till arkiv eller webbplatsens kategorier, de senaste kommentarerna som dykt upp på webbplatsen. Och en hel del andra alternativ².

En stor fördel med det här upplägget är att du alltså bara behöver ställa in vad som ska visas i dina sidopaneler en enda gång. Sen kommer Wordpress automatiskt att se till att varje nytt blogginlägg du skriver visas tillsammans med de widgets du valt.

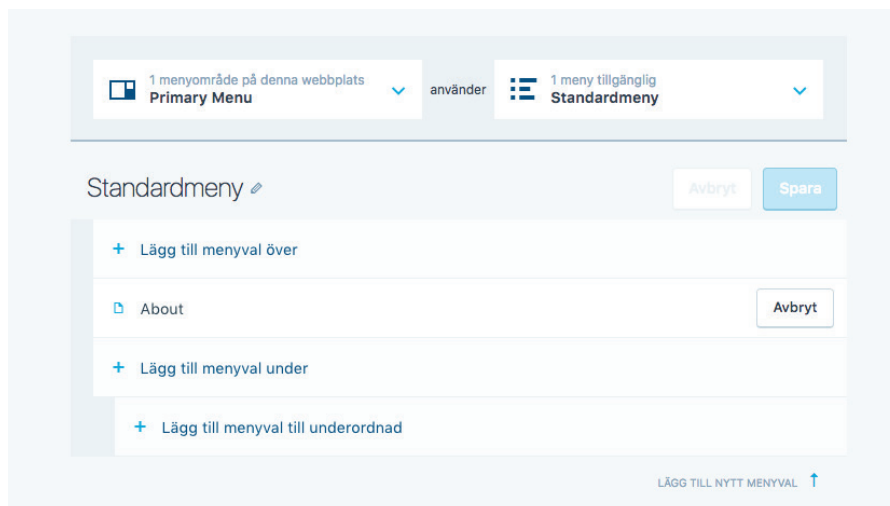
1. Det här är en sanning med modifikation. Vissa teman gör det möjligt att anpassa innehållet i sidopanelerna baserat på vilken sida av webbplatsen besökaren för tillfället tittar på. Men hur man gör för att åstadkomma det ligger utanför den här guiden.

2. Om du använder Wordpress.com är du hänvisad till de alternativ som erbjuds på plattformen. Om du däremot använder Wordpress.org kan du installera egna tillägg som utökar valmöjligheterna ytterligare.

Gränssnittet för sidopaneler och widgets som det ser ut i Wordpress.org

Menyer

Du har full kontroll över de alternativ som finns i menyerna på din webbplats.

Menyerna är en viktig del av en webbplats. De hjälper besökarna att navigera på den och är ett verktyg för dig att lyfta fram det innehåll på din webbplats som du inte vill att besökarna ska missa.

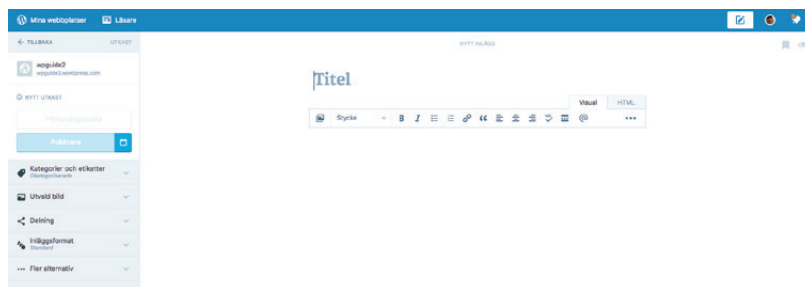
2. En introduktion till Wordpress

I Wordpress finns ett redigeringsverktyg som låter dig skapa menyer. Här kan du välja vad som ska finnas med och alternativens inbördes ordning. Du kan bland annat låta menyn innehålla länkar till sidor eller särskilda inlägg, till en blogg eller till enskilda inläggskategorier.

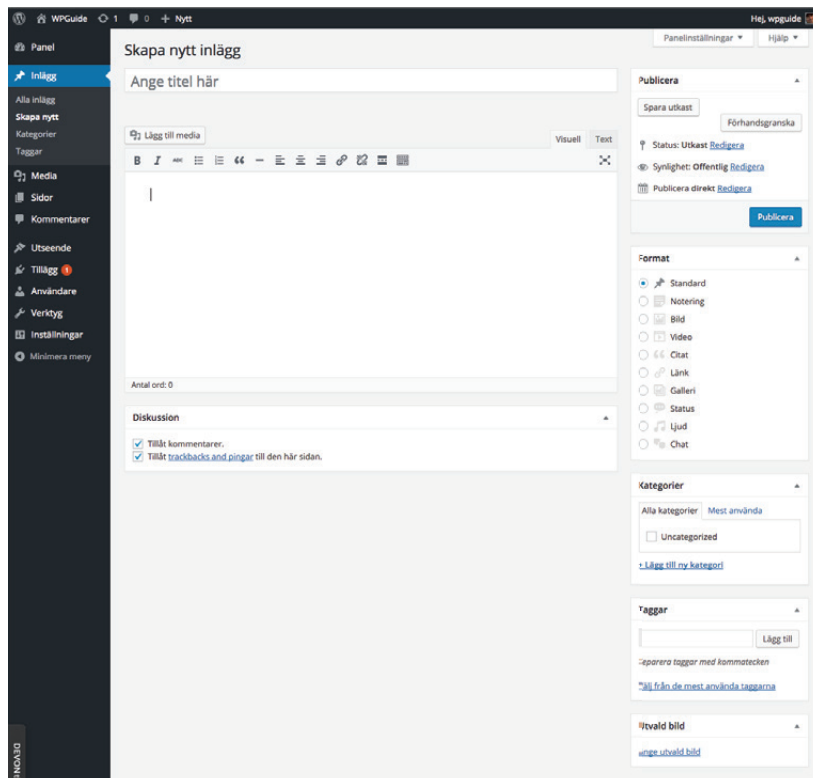
Beroende på vilket tema du valt att använda för din webbplats kan antalet möjliga menyer variera. Somliga teman har bara en huvudmeny överst på webbplatsen, andra har kompletterande menyer vid sidan av innehållet eller under det.

Precis som med sidopaneler och widgets är detta inställningar som du bara behöver göra en gång. De menyer som du skapat kommer sedan att visas på alla sidor på din webbplats.

Textredigeraren

Dags att skriva inlägg i Wordpress.com...

...och Wordpress.org

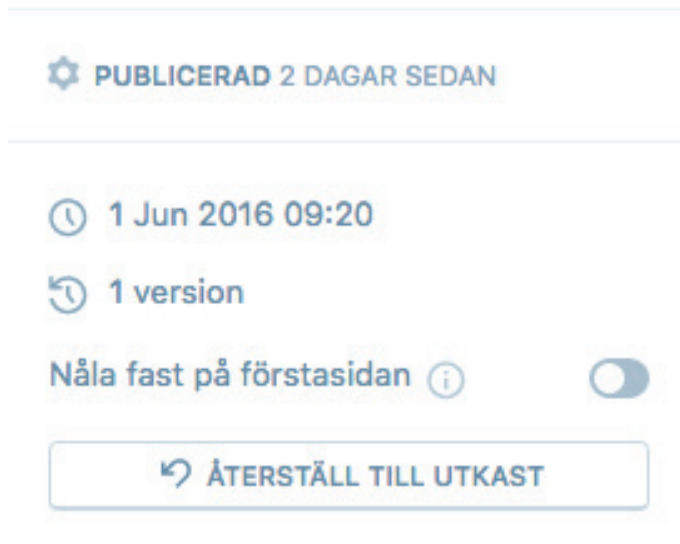
När du klickar på knappen för att skapa nytt eller redigera befintligt innehåll dyker textredigeraren upp. *Textredigeraren* är ordbehandlingsprogrammet i Wordpress, rutan där du både skriver in text och formaterar den.

Utseendet på Textredigeraren skiljer sig åt mellan Wordpress.com och Wordpress.org, där en till utseendet mer avskalad textredigerare är en del av det förenklade administratörsverktyget i Wordpress.com. Samma textredigerare som finns i Wordpress.com återfinns dock även i admin-panelen på Wordpress.com.

I Textredigeraren finns bland annat knappar för att göra text fet eller kursiv, för att skapa både numrerade och onumrerade listor, för att lägga till länkar, citat och bilder.

För användare som är vana att jobba med html-kod finns dessutom möjligheten att växla från standardläget *Visuell* till *Text* (i Wordpress.org) eller *HTML* (i Wordpress.com). Text/HTML-läget behöver du använda om du vill klistra in HTML-kod i din text, exempelvis om du vill lägga till en film som finns publicerad på Youtube.

Textredigeraren sparar med jämna mellanrum din text som ett utkast. Men ska du skriva långt kan det ändå vara bättre att först använda ett program i datorn och kopiera det till Wordpress när du är klar. Då minskar risken för att du förlorar text om det plötsligt skulle bli problem med internetuppkopplingen.

Äldre versioner av dina texter sparas, så att du kan återställa dem om du vill.

I Textredigeraren sparas dessutom tidigare versioner av ditt inlägg och dina sidor. I menykolumnen till vänster, klicka på kugghjulet högt upp. Då öppnas en liten ruta där du bland annat hittar äldre versioner av texten.

Utdrag och utvalda bilder

... Fler alternativ ^

PERMALÄNK ⓘ

UTDRAG ⓘ

Skriv ett utdrag...

Utdrag och Utvald bild är inställningar som låter dig komplettera inläggets innehåll. Hur sammanfattningen och bilden används beror på vilket tema du valt.

🖼️ Utvald bild ^

🖼️

Ange utvald bild

Som komplement till texten i dina inlägg finns också möjligheten att skriva en kort sammanfattning, det som i Wordpress kallas för *Utdrag*. Dessutom kan varje inlägg förses med en *Utvald bild*.

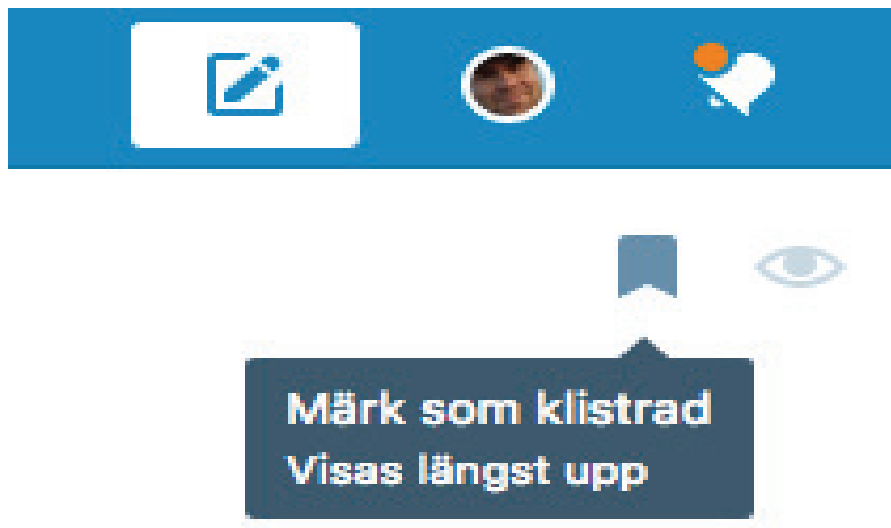
Hur de här två delarna används beror på vilket tema du valt. Men ofta används de bland annat i puffar till inlägget, till exempel i länkar från din webbplats startside. Utdraget som text, den utvalda bilden som illustration.

Utkast, tidsinställda och publicerade inlägg

Inlägg i Wordpress har ett av tre möjliga tillstånd:

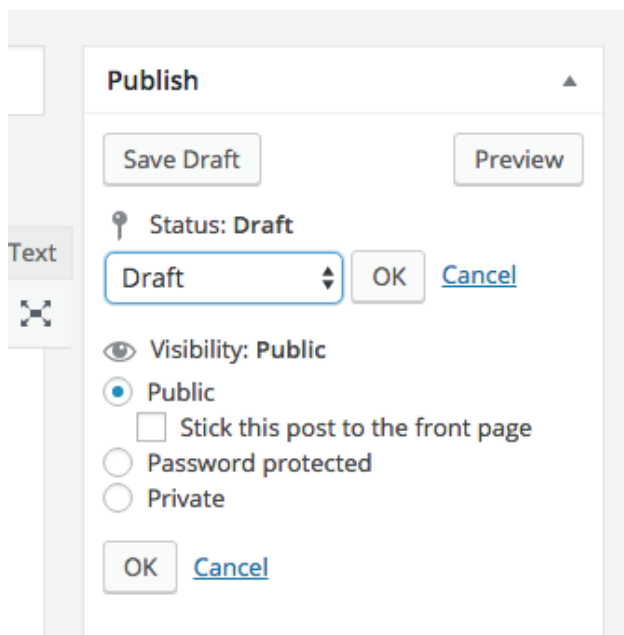
- Ett inlägg kan vara ett utkast, det vill säga en text som ännu inte är färdig att publicera.
- Ett inlägg kan vara tidsinställt. Det är då färdigt för publicering och kommer att dyka upp på din webbplats vid ett valt klockslag en vald dag. Fram tills dess kommer webbplatsens besökare inte att se det.
- Ett inlägg kan vara publicerat. Det visas då för de personer som besöker webbplatsen.

Klistrade inlägg

Klistrade inlägg visas först, sen kommer resten av inläggen i kronologisk ordning

2. En introduktion till Wordpress

I Textredigeraren kan du också välja att ett inlägg ska vara *klistrat*. Normalt sett visas inlägg i kronologisk ordning. Med hjälp av inställningen *Klistrat* kan du bestämma att ett inlägg ska lyftas ut ur kronologin och alltid visas först för de besökare som läser din blogg eller ditt nyhetsflöde³.

I Wordpress.com hittar du ett bokmärke långt upp till höger i Textredigeraren. Ett klick på den fäster inlägget som klistrat. I Wordpress.org hittar du inställningen i rutan som heter *Publicera*. I den finns alternativet Synlighet, där du kan klicka på en länk med texten *Redigera*. Bland alternativen som då dyker upp finns en kryssruta som låter dig klistra inlägget.

Multimedia

Till en webbplats byggd med Wordpress kan du ladda upp tre typer av multimedia: Bilder, ljudklipp och filmer. Alla tre typerna hamnar i mediabiblioteket och kan därifrån infogas i det innehåll som du skapar.

Du kan antingen ladda upp filerna i förväg, eller göra det direkt från textredigeraren för det inlägg eller den sida du precis håller på att skapa.

3. Observera att detta bara är ett alternativ som finns för innehåll av typen *Inlägg*. För din webbplats *Sidor* finns inte motsvarande kronologiska ordning.

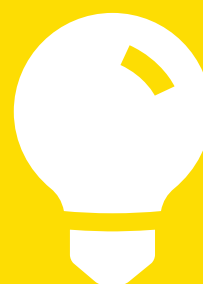
Med en webbplats på Wordpress.com är dock lagringsutrymmet begränsat till bara 3 gigabyte i gratisutförandet. Dessutom går det inte att ladda upp filmer över huvud taget om du inte blir betalande kund. Däremot går det utmärkt att först ladda upp filmer på till exempelvis YouTube eller Vimeo och därifrån bädda in dem i din webbplats.

Vad betyder ”bädda in”?

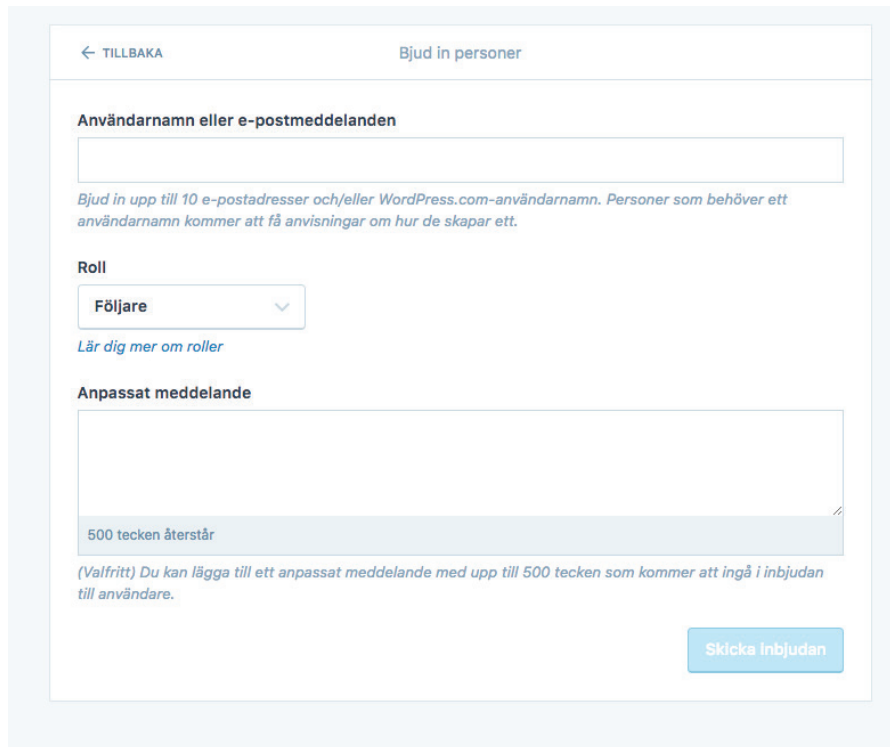
I webbsammanhang pratas det ibland om inbäddat innehåll. Det innebär att en webbsida hämtar delar från en annan tjänst. Video är ett vanligt exempel på detta.

Fördelen med inbäddat material är bland annat att du inte behöver lika stort lagringsutrymme för din egen webbplats. Särskilt video blir snart väldigt omfattande. Att istället ladda upp filmerna till Youtube och bädda in dem därifrån blir ett sätt att minska utrymmesbehovet hos den tjänst eller det webbhotell där din webbplats finns. En annan fördel är att många av de tjänster du kan bädda in innehåll ifrån drivs av stora företag med kraftfull infrastruktur. Det innebär att det ibland kan gå snabbare för dina besökare att visa en film som hämtas från Youtube.

Nackdelen med inbäddat material är att din webbplats blir beroende av en extern tjänst. Om servern där din film finns har problem kommer den inte att visas på din webbplats heller. Och om företaget som driver tjänsten bestämmer sig för att lägga ner sin verksamhet eller ändra användarvillkoren innebär det att du måste göra om alla inlägg och sidor där det inbäddade innehållet finns.

Användare

The screenshot shows the 'Add New User' form in WordPress. At the top, there is a back arrow labeled 'TILLBAKA' and the title 'Bjud in personer'. The form has three main sections: 1. 'Användarnamn eller e-postmeddelanden' with a text input field and a note: 'Bjud in upp till 10 e-postadresser och/eller WordPress.com-användarnamn. Personer som behöver ett användarnamn kommer att få anvisningar om hur de skapar ett.' 2. 'Roll' with a dropdown menu currently set to 'Följare' and a link 'Lär dig mer om roller'. 3. 'Anpassat meddelande' with a large text area and a note: '(Valfritt) Du kan lägga till ett anpassat meddelande med upp till 500 tecken som kommer att ingå i inbjudan till användare.' A 'Skicka inbjudan' button is located at the bottom right.

Genom att lägga till fler användare till din webbplats kan du få hjälp med att fylla den med innehåll eller låta utvalda personer besöka en privat blogg.

En webbplats byggd med Wordpress kan ha en eller flera användare, som var och en har en så kallad *roll*. Det gör det bland annat möjligt för dig att skapa en webbplats som du administrerar men där vänner eller kollegor kan vara med och skapa nytt innehåll.

Följande roller finns:

- **Administratör (Administrator).** Användare med full tillgång till hela administratörsverktyget för webbplatsen. Kan därmed ändra i webbplatsens form och funktion, skapa och publicera egna inlägg men också redigera och radera andra användares texter. Det finns all anledning att vara försiktig med att ge nya användare den här rollen. Det finns alltid en risk att de av misstag råkar radera inlägg eller ändrar hur din webbplats fungerar.
- **Redaktör (Editor).** Kan inte ändra i form och funktion, men har däremot full tillgång till alla användares texter.

- Författare (Author). Kan skriva och publicera egna texter och dessutom ladda upp egna bilder.
- Medarbetare (Contributor). Kan skriva egna texter, men inte publicera dem och inte heller ladda upp egna bilder.
- Prenumerant (Follower). Personer som får en notifiering varje gång nytt innehåll publiceras på din webbplats. Däremot har Follower inte tillgång till någon del av administratörsgränssnittet.
- Viewer. Om du valt att göra din webbplats privat – en möjlighet som finns om du använder Wordpress.com – kan bara personer som du lägger till som Viewer se den.

Privat eller offentlig

Webbplatser som byggs med Wordpress är i utgångsläget offentliga: De indexeras av nätets sökmotorer så att de kan dyka upp i sökresultatet och den som är intresserad kan besöka dem. Men det går också att använda Wordpress för att bygga privata webbplatser.

Det går att skapa privata webbplatser och det går också att ändra inställningarna så att sökmotorer som hittar webbplatsen inte indexerar innehållet. Men inte någon av inställningarna kommer med en garanti.

När det gäller privata webbplatser så finns det bara inbyggt i Wordpress.com. Efter att ha aktiverat den funktionen måste du ge de personer som du vill ska kunna besöka webbplatsen ett eget användarnamn, med rollen *Viewer*. Liknande funktioner går det att med hjälp av tilläggsprogram till en webbplats byggd med Wordpress.org.

Men det är viktigt att komma ihåg att en inställning av det här slaget inte är hundra procentig. Wordpress.com kan till exempel drabbas av säkerhetsproblem som gör att sajter som ska vara privata ändå ligger öppna på nätet. Det är också viktigt att komma ihåg att bilder och text som publicerats på nätet är lätt att kopiera och återpublicera i ett annat sammanhang. Se därför inte möjligheten att göra en webbplats på Wordpress.com privat som en garanti att allt innehåll på sajten verkligen bara kan ses av de personer som du bjudit in.

När det gäller indexeringen av sökmotorer går det att slå av för både Wordpress.com- och Wordpress.org-sajter. Men även om de flesta stora sökmotorer tar hänsyn till den inställningen finns det inget tekniskt hinder för dem. Inställningen är alltså att se som ett önskemål om att webbplatsen inte ska bli indexerad snarare än som en spärr som förhindrar det.

Namn och tagline

En webbplats byggd med Wordpress har ett namn, och om du vill även en så kallad tagline, en slogan. Namn och slogan används på olika delar av webbplatsen, beroende på vilket tema du valt.

Kommentarer

Du kan själv välja om kommentarer ska vara aktiverade på din webbplats eller inte, om kommentarer ska kontrolleras av dig innan de publiceras och vilka som ska få lov att kommentera. Det går också att bestämma att nya kommentarer från en person som fått sin första kommentar godkänd i framtiden får sina kommentarer publicerade direkt.

Om du väljer att aktivera kommentarer på din webbplats kan du stänga av funktionen för enskilda inlägg och sidor. Det är till exempel vanligt att tillåta kommentarer på webbplatsens blogg-inlägg men att stänga av den möjligheten för sidorna.

Statisk eller dynamisk förstasida?

På webbplatser som byggs med Wordpress är standardinställningen att startsidan – den sida på webbplatsen som besökare hamnar på när de skriver in domännamnet i sin webbläsare – ska visa de senaste inläggen. Men ibland vill du kanske bygga en webbplats där förstasidan inte innehåller de senaste inläggen, utan istället visar en presentation av företaget eller något annat. Den möjligheten finns också.

För att göra det skapar du först en sida med det innehåll som du vill ska ligga på webbplatsens startside och sedan ställa in att den ska användas som *statisk startside*. Det här är ett alternativ som exempelvis kan passa bra om du bygger en webbplats till ditt företag, där bloggen/nyhetsflödet bara är en liten del. Du behöver då också skapa en sida som heter Blogg eller liknande, men den behöver du inte fylla med något innehåll. Det kommer Wordpress ordna åt dig.

Tillägg

Om du behöver fler funktioner än vad som finns i Wordpress går de ofta att skaffa med hjälp av så kallade tillägg, på engelska plugin. Störst är möjligheterna om du valt att använda Wordpress.org, där utbudet är väldigt stort. En del är gratis, medan andra kostar pengar. Även till Wordpress.com finns ett fåtal tillägg, men inget av dem är gratis.

Säkerhet

Precis som med all annan mjukvara i en dator behöver du fundera över säkerheten på din webbplats. Två aspekter är viktiga: Att du har säkerhetskopior på din webbplats så att du kan återskapa den om den skulle krascha och att du minimerar risken för att drabbas av virus och intrång.

Använder du Wordpress.com tar Wordpress hand om båda de här delarna åt dig. Men det finns också en möjlighet att göra en export av allt innehåll på din webbplats, så att du har egna kopior av den. Det är en bra idé att göra det till en rutin.

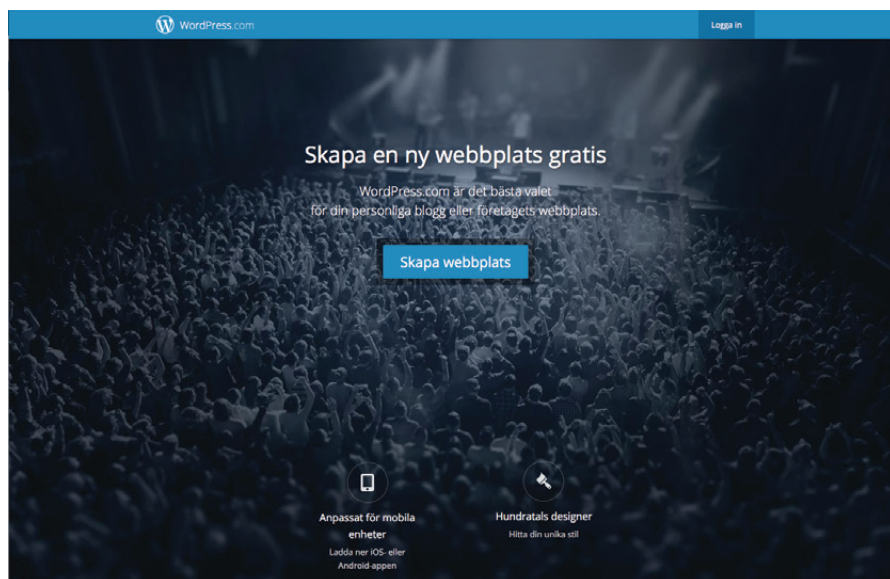
Om du däremot använder Wordpress.org måste du själv se till att säkerhetskopior skapas och att din webbplats är skyddad mot virus och intrång. När det gäller säkerhetskopior är det inte omöjligt att ditt webbhotell kan vara till hjälp. Börja med att fråga dem. Annars går både det och säkerheten att lösa med hjälp av tillägg.

3. Wordpress.com

Nu är det dags att kavla upp ärmarna och börja bygga webbplats! Om du har bestämt dig för att Wordpress.com, den kompletta tjänsten, är rätt val för dig är detta rätt kapitel. Om du istället vill använda Wordpress.org – som kräver lite mer men också erbjuder större möjligheter – ska du bläddra fram till kapitel fyra.

Registrera konto

Resan mot en egen webbplats startar med ett klick på Skapa webbplats på sv.wordpress.com.

Det allra första du ska göra är att öppna webbläsaren och surfa till sv.wordpress.com¹. Klicka på *Skapa webbplats* och ta dig sedan igenom de fem stegen.

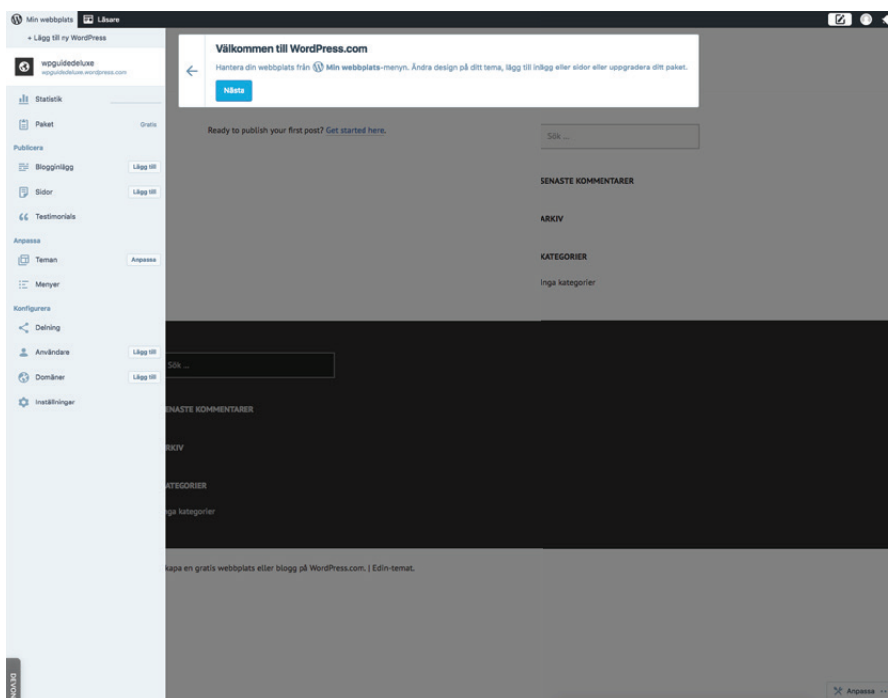
- I steg 1 väljer du vilken (ungefärlig) kategori din webbplats hamnar i. Vad du väljer här spelar faktiskt ingen större roll.
- I steg 2 väljer du tema.
- I steg 3 väljer du vilken adress din webbplats ska få. Antingen en som slutar på *wordpress.com* eller en egen. Precis som resemanget gick i kapitel 1 har ett eget domännamn många fördelar, men för stunden kan du välja en *wordpress.com*-adress så återkommer vi till hur du gör för att koppla ett eget domännamn till din webbplats.

¹ www.wordpress.com funkar också, men om du går till sv.wordpress.com kommer du direkt till den del av Wordpress.com där (majoriteten av) gränssnittet är översatt till svenska.

3. Wordpress.com

- I steg 4 väljer du vilket paket du vill ha. Förslagsvis börjar du med Wordpress.coms gratistjänst och uppgraderar till någon av betalvarianterna om behovet uppstår längre fram.
- Och slutligen, i steg 5, skriver du in din e-postadress, väljer ett användarnamn och lösenord.

När du är klar kommer en mer eller mindre tom webbplats med ditt valda tema dyka upp, samtidigt som en administratörsmeny visar sig till vänster på skärmen:

Verktögsfältet

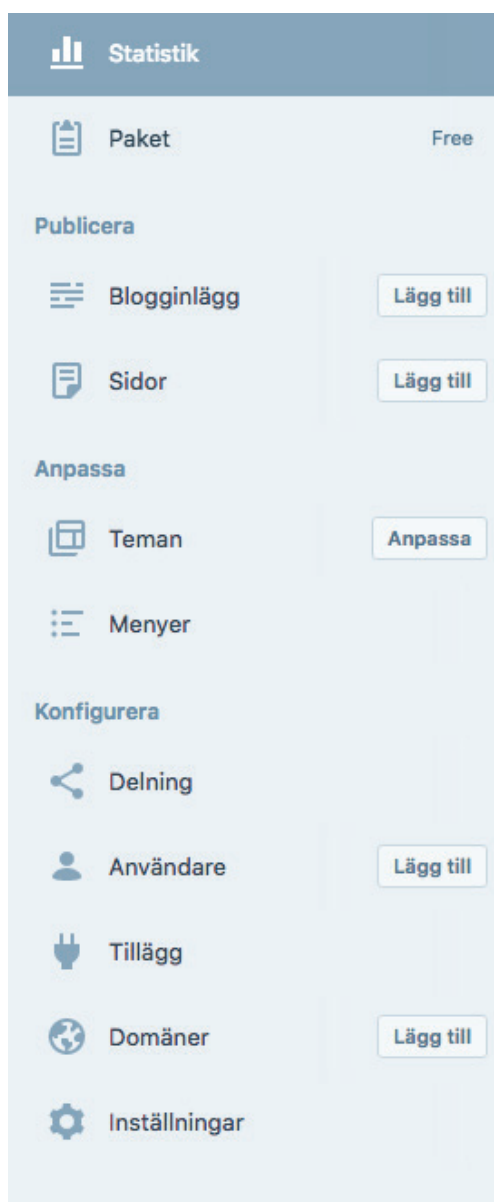
Verktögsfältet ser till att din egen webbplats aldrig är långt borta, så länge du befinner dig på wordpress.com.

Så länge du är inloggad på ditt Wordpress.com-konto och befinner dig på en webbsida som hör till Wordpress.com visas ett verktögsfält överst i webbläsaren. Det innehåller genvägar till menyalternativ som du sannolikt ofta vill komma åt. Från vänster till höger:

- **Min webbplats** – visar menyn för allt som har med din webbplats att göra.
- **Läsare** – hos Wordpress.com är det möjligt att prenumerera på nya inlägg från andra webbplatser. Väljer du att göra det dyker inläggen upp här.

- **Nytt inlägg** – ikonen med ett tomt blad och en penna tar dig till textredigeraren och startar ett nytt inlägg.
- **Ditt konto** – inställningar för ditt Wordpress.com-konto.
- **Notifieringar** – gör dig uppmärksam på meddelanden av olika slag som kommer från Wordpress.com. Kan till exempel handla om nya kommentarer eller att du för tillfället har väldigt många besökare på din webbplats.

Så här sköter du din webbplats

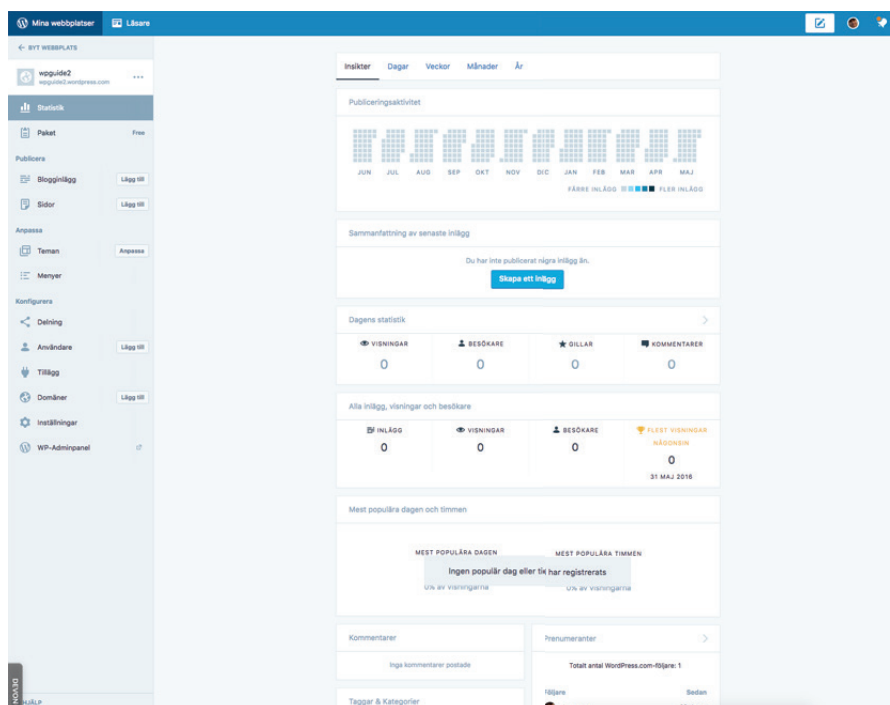
I menyn som dyker upp när du klickar på Min webbplats hittar du allt du behöver för att sköta om din webbplats på Wordpress.com.

3. Wordpress.com

Fyra av fem alternativ i verktygsfältet är mer eller mindre självförklarande. Vi kommer ägna oss åt det första, *Min webbplats*. Det är från den här menyen som du har möjlighet att sköta alla aspekter av din nya webbplats. Här hittar du dina inlägg och sidor, skapar nytt innehåll, anpassar menyer och skruvar på webbplatsens utseende.

Vi kommer att gå igenom alternativet i tur och ordning, uppifrån och ned. Från *Statistik* till *Inställningar*.

Statistik

Förhoppningsvis kommer du inom kort att mötas av strålande besked här, på sidan som visar dig din webbplats statistik.

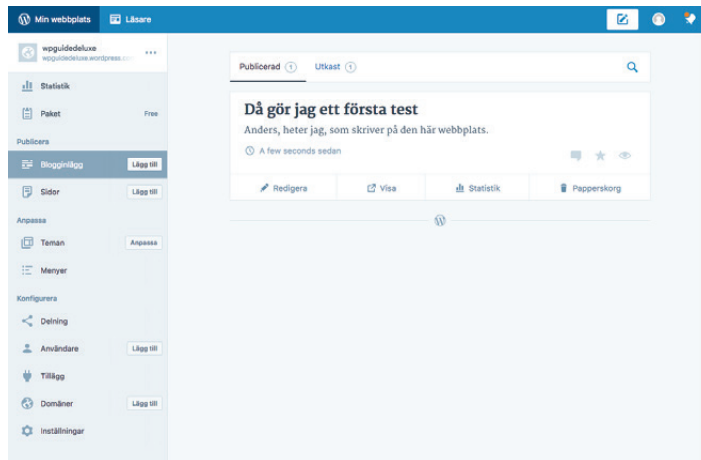
Statistiksidan ger dig en överblick över din webbplats, uttryckt i diverse siffror. Här kan du bland annat se hur flitigt du publicerar nya inlägg och hur många läsare de når.

Paket

Om du känner att din webbplats är på väg att växa ur gratisalternativet hos Wordpress.com hittar du mer information om *Premium*- och *Business*-paketen här.

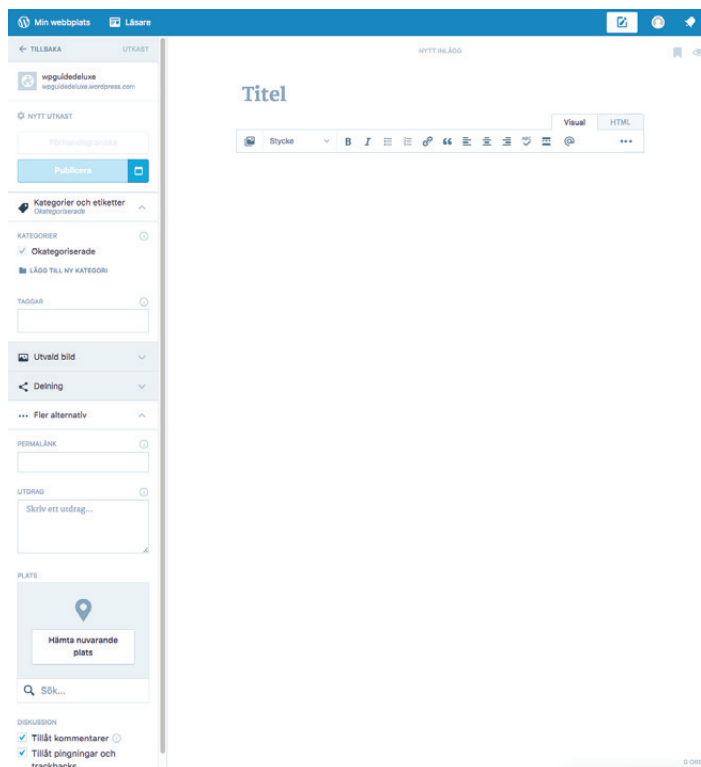
Ett kliv upp till *Premium*-paketet behövs bland annat för att kunna koppla ett eget domännamn till din webbplats, för att slippa annonser, för att kunna ladda upp film och för att få större möjligheter att anpassa utseendet.

Blogginlägg

Ett klick på menyalternativet visar dina publicerade inlägg – och en flik med de utkast som väntar på att bli publicerade.

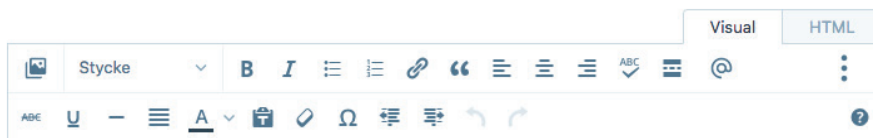
Menyalternativet *Blogginlägg* är egentligen två. Klickar du på *Blogginlägg* kommer du till en sammanställning med alla inlägg, de som är publicerade, de som fortfarande bara är utkast, de som är tidsinställda och de som ligger i papperskorgen. Klickar du på *Lägg till* kommer du direkt till Textredigeraren.

I Textredigeraren skriver du inläggen till din webbplats.

Så snart du är klar med designen av din webbplats är det sannolikt i Textredigeraren du kommer att tillbringa mest tid eftersom det är här du skriver nya inlägg och sidor. Textredigeraren består av två delar: Till vänster menyalternativ för bland annat kategorier och utvald bild. Till höger själva textredigeraren.

Textredigeraren består i sin tur av ett fält för rubriken, en verktygsrad och sen en stor vit yta där inläggets text skrivs eller klistras in. Lägg också märke till de två små ikonerna längst upp till höger. Bokmärket använder du för att skapa klistrade inlägg, ögat för att ställa in vem som kan se inlägget. *Offentliga* inlägg kan ses av vem som helst, *privata* inlägg av administratörer och redaktörer och *lösenordsskyddade* av de personer som får just det här inläggets lösenord av dig.

Verktygsraden innehåller många verktyg som du sannolikt känner igen från ett vanligt ordbehandlingsprogram.

I verktygsraden finns, från vänster till höger, följande alternativ:

- **Lägg till media** – används för att infoga bilder, dokument, videoklipp och ljud i ditt inlägg. Klickar du på knappen dyker media-biblioteket upp, där du kan välja bland filer som du redan laddat upp eller lägga till en ny. Om du väljer flera bilder skapar Wordpress automatiskt ett galleri åt dig.
- **Stycke** – en lista där du kan välja rubrikstorlek.
- **Fet** – gör text fet.
- **Kursiv** – gör text kursiv.
- **Punktlista** – skapar en punktlista.
- **Numrerad lista** – skapar en numrerad lista. Exakt hur listorna kommer att se ut, med utseende på punkter och siffror, med eventuella indrag och så vidare beror på det tema du har valt.
- **Länk** – genom att markera text och sedan klicka på ikonen skapar du länkar till andra sidor på webben, antingen på din egen webbplats eller någon annanstans. När du klickar på knappen dyker en ruta upp där du antingen kan klistra in en länk eller välja från innehållet på din egen webbplats.
- **Citering** – används för att skapa citat som sedan formateras beroende på valt tema.
- **Vänsterställ** – vänsterställer den markerade texten.
- **Centrera** – centrerar den markerade texten.
- **Högerställ** – högerställer den markerade texten.

- **Korrekturläs text** – korrekturfunktion för texter som skrivs på engelska. Rättstavningen är aktiverad hela tiden och fungerar även på svenska.
- **Infoga Läs mer-taggen** – ett sätt att dela upp inlägget i två delar, där det som ligger före *Läs mer*-taggen visas på start- och arkivsidor.
- **Lägg till ett kontaktformulär** – ett verktyg för att skapa formulär som låter dina besökare kontakta dig via e-post. Klickar du på knappen dyker en ruta med två flikar upp. I den första bygger du själva formuläret. Du väljer vilka fält som ska vara med, vilken typ av information de ska innehålla och vilka som är obligatoriska och vilka som är valfria. I den andra fliken, som heter *Inställningar*, anger du till vilken e-postadress formulärsvaren ska skickas och vad ärenderaden på mejlen ska vara.
- **Öppna avancerad** – öppnar den andra raden med ikoner.
- **Genomstruken** – gör texten överstruken.
- **Understreck** – ger texten ett streck under.
- **Horisontell linje** – lägger till en linje från vänster till höger.
- **Justera** – ger texten raka marginaler både till höger och vänster.
- **Textfärg** – låter dig välja färg på texten.
- **Klistra in som text** – användbart om du kopierar text som har massa formatering som du inte är intresserad av. Är den här ikonen aktiverad kommer bara texten, men ingen formatering, att klistras in i ditt inlägg.
- **Rensa formatering** – återställer all formatering i den markerade texten.
- **Specialtecken** – öppnar en ruta där du kan välja bland massor av specialtecken.
- **Minska indrag** – flyttar markerad text åt vänster.
- **Öka indrag** – flyttar markerad text åt höger.
- **Ångra** – ångrar just genomfört kommando.
- **Gör om** – återställer kommando som just ångrades.
- **Hjälp** – bakom frågetecknet döljer sig en tabell som visar alla de tangentbordskombinationer som kan ersätta klick på ikonerna.

Länkikonen bredvid rubriken låter dig välja adressen till ditt inlägg.

3. Wordpress.com

En sista detalj i själva textredigeraren: Precis till höger om rubriken finns en liten länkikon. Med ett klick på den dyker ett fönster upp där du kan välja adressen till inlägget som du just nu skriver. Wordpress.com har själv lagt till år, månad och datum och dessutom den text du skrivit in som rubrik. Den sista delen kan du ändra om du vill. Men gör det bara innan du faktiskt publicerar inlägget. Om du ändrar i efterhand finns alltid en risk att andra webbplatser har använt adressen för att länka till ditt inlägg, länkar som då slutar att fungera om du i efterhand har ändrat.

The image shows a vertical sidebar from the WordPress.com editor. At the top, it says 'UTKAST SPARAT 21 MINUTER SEDAN'. Below that is a 'Förhandsgranska' button and a blue 'Publicera' button. The 'Kategorier och etiketter' section includes 'KATEGORIER' with a checked 'Okategoriserade' option and a 'LÄGG TILL NY KATEGORI' button. There is also a 'TAGGAR' input field. The 'Utvald bild' section shows a placeholder for an image with the text 'Ange utvald bild'. The 'Delning' section has a heading 'Anslut och välj sociala mediatjänster för att dela det här inlägget automatiskt.' and an 'ANSLUT NY TJÄNST' button. Below that are 'DELNINGSKNAPPAR & GILLAR' with checked options for 'Visa delningsknappar' and 'Visa Gilla-knapp'. A 'Fler alternativ' section is partially visible. The 'PERMALÄNK' section shows the text 'det-har-ar-en-titel'. The 'UTDRAG' section has a text area with the placeholder 'Skriv ett utdrag...'. The 'PLATS' section features a map icon and a 'Hämta nuvarande plats' button, with a search bar below it containing 'Sök...'. At the bottom, the 'DISKUSSION' section has checked options for 'Tillåt kommentarer' and 'Tillåt pingningar och trackbacks'.

Till vänster i Textredigeraren finns ett antal rutor med inställningsmöjligheter.

I kolumnen till vänster hittar du knappar som döljer ett antal olika inställningar för inlägget du skriver. Uppifrån och ned:

- **Förhandsgranska** – visar inlägget så som det kommer att se ut när du publicerar det, med ditt temas alla grafiska element.
- **Publicera** – publicerar inlägget direkt.
- **Kalenderikonen** – schemalägger inlägget för publicering i framtiden.
- **Kategorier och etiketter** – här skapar du och väljer kategorier och etiketter till ditt inlägg. Kom ihåg att kategori är obligatoriskt och att om du inte väljer någon kommer ditt inlägg hamna i *Okategoriserade*.
- **Utvald bild** – för att ge inlägget en utvald bild. Hur den används beror på det tema du valt.
- **Delning** – Wordpress.com kan automatiskt dela dina nya inlägg på sociala medier. Först behöver du klicka på knappen för att ansluta en ny tjänst och lägga till de sociala medier du använder. Sen kommer du kunna välja vilka som ska vara aktiverade för just det här inlägget. Kryssrutorna för *Delningsknappar* och *Gillar* bestämmer om besökare på din webbplats enkelt ska kunna dela inlägget och/eller trycka på en *Gilla*-knapp.
- **Fler alternativ** – *Permalänken* är samma inställning som du kan göra genom att klicka på länkikonen bredvid rubriken. *Utdrag* är den sammanfattning som ditt tema eventuellt kommer att använda på startsidan och i arkivet.
- **Plats** – en möjlighet att ge inlägget en geografisk position. Används av vissa teman.
- **Diskussion** – stänger av eller sätter på kommentarer och det som kallas för pingningar och trackbacks för inlägget. Pingningar och trackbacks är ett sätt för andra bloggar att tala om att de länkat till ditt inlägg. Om funktionen är aktiverad kommer länkarna att visas som kommentarer till inlägget.

Sidor

Administrationsverktyget för webbplatsens sidor fungerar ungefär som för inlägg. Klickar du på *Sidor* i menyn till vänster får du en översikt över din webbplats sidor, de som är publicerade, de som fortfarande bara är utkast, de som är tidsinställda och de som ligger i papperskorgen.

Klickar du på **Lägg till** kommer du till en textredigerare som är identisk för den för inlägg. Skillnaden hittar du bland alternativen till vänster. Här finns inte *Kategorier* och *etiketter* men däremot *Sidalternativ*.

Här finns tre val du kan göra:

1. Bestämma sidans plats i hierarkin. Antingen kan den vara en undersida till en befintlig sida, eller vara en så kallad *toppnivåsida*. Det här påverkar adressen till sidan. Om du skapar en toppnivå-sida som heter kontakt och en undersida som heter *e-post* kommer den att få adressen */kontakt/e-post*. Sidstrukturen används ofta för att automatiskt skapa menyer på din webbplats. Om du inte vill ha det så kan du ändra i *Menyer*.
2. Välja vilken sidmall som ska användas. Vilka val som finns beror på ditt tema. Hur de påverkar sidans utseende får du därför utforska på egen hand.
3. Sidans ordning i förhållande till övriga sidor.

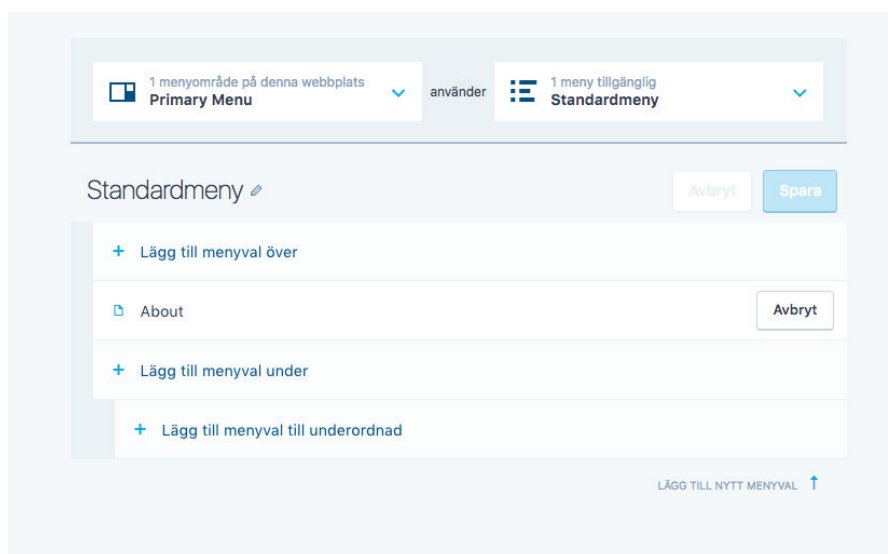
Teman

Teman är också ett "dubbelalternativ". Klickar du på *Teman* får du upp ett rutmönster med de teman som finns att välja bland. Du kan filtrera så att bara gratis- respektive betalteman visas.

Klickar du istället på *Anpassa* kommer du till en sida där du kan göra ändringar i det tema du har valt. Vilka val som finns tillgängliga varierar mellan olika teman. Men några förekommer alltid och är värda att lyfta fram:

- **Anpassad design** – ett avancerat verktyg för att förändra utseendet. För att få tillgång till det behöver du bli betalande kund på Wordpress.com.
- **Menyer** – ett alternativ för att placera och redigera webbplatsens menyer.
- **Widgets** – använder du för att fylla sidopanelerna med innehåll.
- **Statisk startsida** – om du vill att förstasidan inte ska innehålla de senaste inläggen utan istället vara någon av de sidor du skapat ställer du in det här. Du väljer vilken sida som ska möta besökarna och du väljer dessutom vilken sida som blogginläggen ska finnas på, om du vill ha en sån. Sidan med blogginläggen behöver du skapa själv, men den ska inte ha något innehåll. Det stoppar Wordpress dit automatiskt, i form av dina senaste blogginlägg.

Menyer

I Wordpress.com har du full kontroll över menyerna på din webbplats

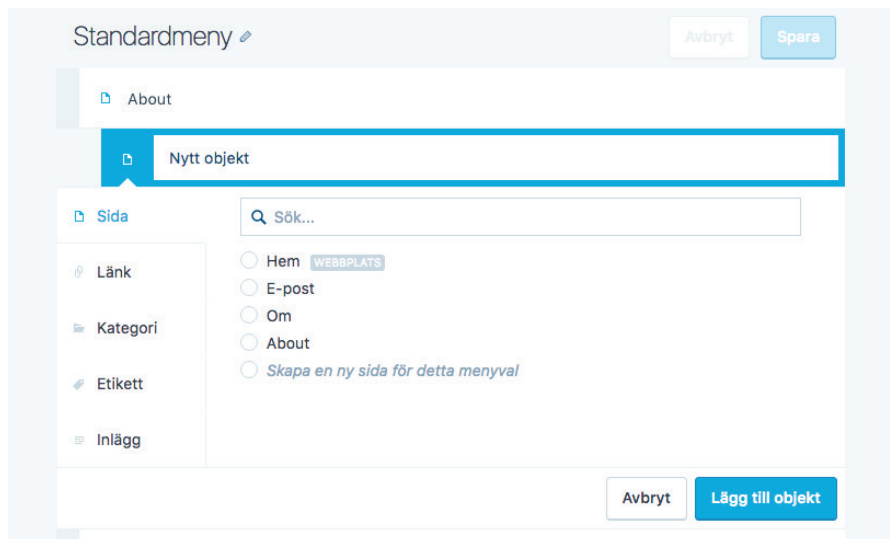
I *Menyer* skapar du menyerna till din webbplats och bestämmer var de ska visas på webbplatsen. Detta är nämligen två olika delar.

Varje tema har ett antal olika menyplaceringar, ställen där det går att visa menyer om du vill. Vilka de är kan du se i listan längst upp till vänster där det står något i stil med *2 menyområden på denna webbplats* som rubrik. Till höger kan du se vilken av dina menyer som just nu används på den platsen.

Detta innebär att du kan skapa fler menyer än det finns plats för på din webbplats, och sen testa dig fram till vilken du tycker fungerar bäst. Det innebär också att samma menyinnehåll enkelt kan användas på flera olika placeringar.

För att lägga till nya alternativ i en meny klickar du på plustecknet. Upp kommer då möjliga placeringar och du väljer den du vill ha.

3. Wordpress.com

Menyerna kan innehålla olika typer av objekt.

I nästa steg får du ge menyalternativet ett namn och bestämma vart länken ska leda. Här kan du välja bland sidor, inlägg, webbplatsens kategorier och etiketter samt länkar till andra webbplatser.

När du är klar klickar du på *Lägg till objekt* och sparar därefter menyn.

Delning

Wordpress.com kan automatiskt dela dina nya inlägg på sociala medier. Här väljer du vilka sociala medier du vill koppla ihop med din webbplats.

Användare

Här lägger du till nya användare till din webbplats och bestämmer vilken roll de ska ha.

Tillägg

De tillägg som är aktiverade på din webbplats och de du får om du blir betalande kund.

Domäner

Varför det är en bra idé att skaffa ett eget domännamn till din webbplats gick vi igenom redan i kapitel 1. Nu är det dags att skrida till verket, i en trestegsraket:

1. Registrera ett domännamn
2. Peka domännamnet till Wordpress.com
3. Slutför inställningarna på Wordpress.com

Registrera ditt domännamn hos en så kallad registrar, ett företag som är återförsäljare av domännamn. Om det är en svensk .se-adress du vill ha går det att klicka sig fram till en lista över återförsäljare på www.iis.se/domaner/aterforsaljare.

Men innan du väljer var du ska registrera ditt domännamn behöver du ta reda på om det är ledigt och därmed möjligt för dig att använda.

Sökfunktion finns hos de flesta registrarer men också på startsidan på IIS webbplats www.iis.se.

När du hittat ett domännamn bestämmer du dig för hos vilken registrar du ska bli kund och surfar vidare till det företagets webbplats. Där fyller du sedan i det beställningsformulär som finns. Uppgifterna du behöver mata in är givetvis domännamnet du vill ha och dina kontaktuppgifter som postadress, telefonnummer och e-postadress. Betalning kan ofta ske via kontokort eller faktura. Kontokort kan vara att föredra eftersom registraren slutför beställningen först när betalningen har kommit in. Väljer du faktura finns alltså en liten risk att någon annan hinner registrera domännamnet före dig.

När domännamnet är registrerat är det andra steget att peka det till serverna hos Wordpress.com. Hur sidan för de inställningarna ser ut beror på vilken registrar du valt för ditt domännamn. Men det du ska leta efter kallas ofta DNS-inställningar, Namnservrar eller något liknande. Hittar du inte så ring registrarens kundtjänst och fråga.

Använd standard namnservrar

Använd anpassade namnservrar (fyll i nedan)

Namnservrar 1

NS1.WORDPRESS.COM

Namnservrar 2

NS2.WORDPRESS.COM

Namnservrar 3

NS3.WORDPRESS.COM

Namnservrar 4

Nameserver 5

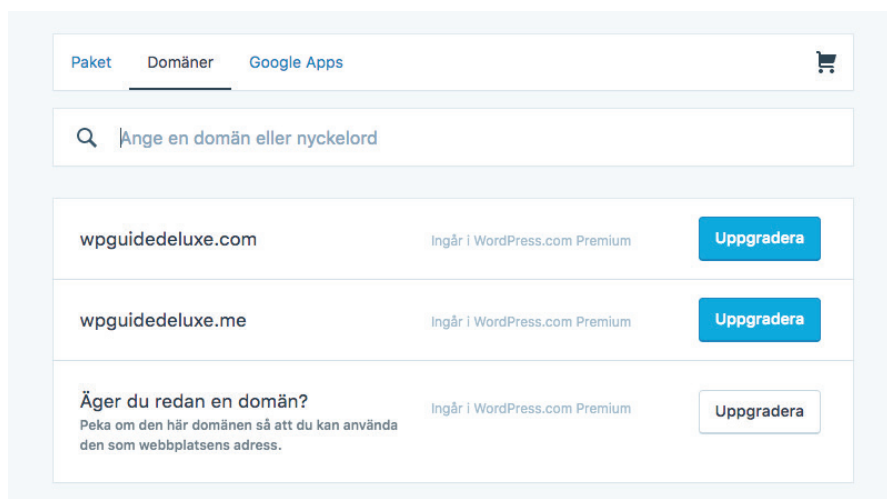
Ändra Namnservrar

Hos din registrar ställer du in att Wordpress så kallade namnservrar ska användas för din domän. Det här är ett exempel på hur det kan se ut.

3. Wordpress.com

Hos registraren ska du ersätta de inställningar som finns med ns1.wordpress.com, ns2.wordpress.com och ns3.wordpress.com och klicka på spara.

Med domännamnet pekat mot Wordpress.com är det dags att slutföra inställningarna på Wordpress.com. Det första du behöver göra är att betala för möjligheten att koppla ett eget domännamn till din webbplats på Wordpress.com. Du behöver ett *Premium*-konto som kostar 99 dollar per år.

Via domänhanteraren gör du den sista kopplingen för din domän.

I administratörsverktyget, klicka på *Lägg till* vid alternativet *Domäner* och sedan *Uppgradera* vid *Äger du redan en domän?*. I rutan som dyker upp skriver du in domännamnet, utan www. först. Därefter matar du in dina kortuppgifter och betalar.

Några inställningar återstår. Via *Domäner* klickar du dig fram till domännamnet du just kopplade till din Wordpress.com-sajt. Här ska du dels klicka i rutan som gör den till *Primärdomän* för din webbplats. Det innebär att det är ditt domännamn och inte den <minsajt>.wordpress.com-adress som du först valde som kommer att synas i dina besökares webbläsare.

Det andra är att se till att du kan ta emot e-post som skickas till ditt domännamn. I inställningarna för *Domäner* finns därför alternativet *E-postadress*. Där får du två möjligheter. Antingen, om du köpt ditt domännamn via Wordpress.com, kan du koppla den till Google Apps, Googles "kontorstjänster". Eller så lägger du till en så kallad vidarebefordran.

Vidarebefordran av e-post

Med Vidarebefordran av e-post kan du använda din anpassade domän med din e-postadress, så att din e-postadress blir lika lätt att komma ihåg som din blogg. [Läs mer.](#)

E-post skickades till

Kommer Domänhantering > E-post > Vidarebefordran av e-post < wpguidedeluxe — WordPress.com

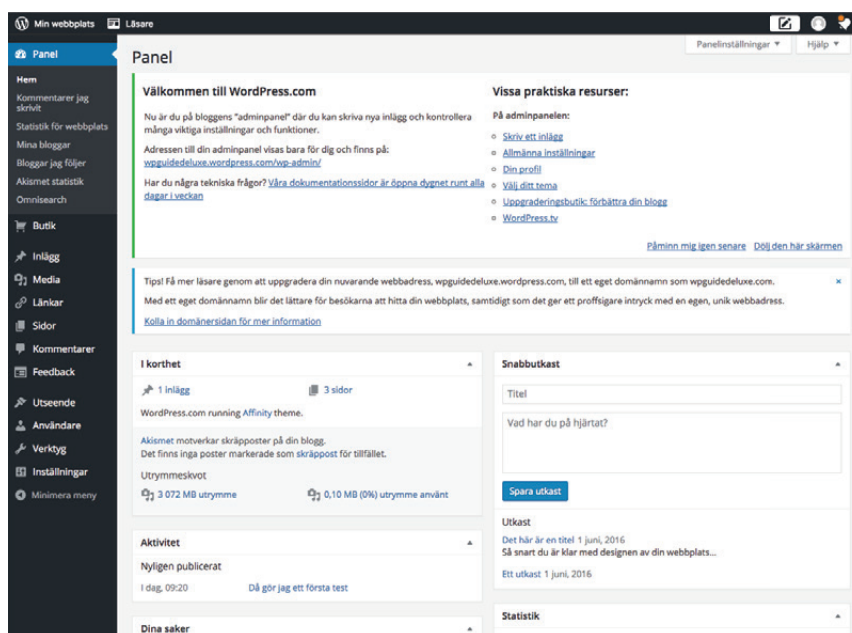
Wordpress.com ser till att du kan använda ditt nya domännamn för e-post också.

Du kan skapa upp till fem e-postadresser som slutar på *@dindomän.se* och välja till vilken befintlig e-postadress mejlen ska skickas vidare. Detta gör du genom att först ange den adress som du vill skapa och sedan en adress dit mejlen ska skickas.

Inställningar

Här hittar du diverse inställningar för hur din webbplats fungerar. Du kan bland annat ändra namn och slogan, bestämma om webbplatsen ska vara offentlig eller privat, vilken kategori som ska vara förvald när du skapar nya inlägg och om kommentarer ska vara tillåtna och vilka regler som i så fall ska gälla för dem.

WP-Adminpanel

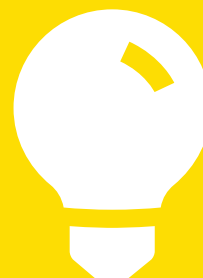

På Wordpress.com kan du använda samma admin-panel som används i Wordpress.org – om du vill.

Om du lägger till `/wp-admin` efter adressen till din webbplats på `wordpress.com` kommer du till samma administrationsgränssnitt som `Wordpress.org` använder. I stort är det bara ett annat utseende till samma funktioner, men i vissa fall finns lite mer detaljerade inställningsmöjligheter.

Aktivera tvåfaktorsinlogg på fler ställen

Tvåfaktorsautentisering är ett bra sätt att skydda sina internetkonton mot intrång, även om användarnamn och lösenord skulle komma på drift. Många av de största nättjänsterna erbjuder den här möjligheten, så har du exempelvis konto hos Facebook, Twitter, Dropbox, Apple eller Microsoft – överväg att aktivera funktionen även där.

Det är också i admin-panelen som du hittar exportfunktionen. Om du i framtiden vill flytta från Wordpress.com till Wordpress.com kan du skapa en kopia av alla dina inlägg här. Eller till och med köpa en tjänst som tar hand om flytten åt dig.

Gör din inlogg ännu säkrare

Genom att gå till inställningarna för ditt konto och välja *Säkerhet* kan du skydda det ytterligare.

Ett bra lösenord är ett sätt att försvåra för andra att logga in på dina konton på nätet. Men det finns fler. Allt fler tjänster, bland andra Wordpress.com, erbjuder något som kallas för tvåfaktorsautentisering. Krångligt namn, men idén är enkel: Det vanliga lösenordet kompletteras med ytterligare ett sätt att bekräfta vem man är.

Problemet med ett lösenord är att det egentligen inte säger något om att det verkligen är rätt person som försöker logga in till ett konto. Bara att det är någon som kan lösenordet. Man brukar dela in identifieringsmetoder i några olika kategorier:

- Något man kan, exempelvis ett lösenord.
- Något man är, exempelvis ett fingeravtryck.
- Något man har, exempelvis en bankdosa.

Genom att kombinera två olika metoder får man tvåfaktorsautentisering, och en bättre koll på att det inte är någon som kommit över lösenordet som försöker logga in.

Wordpress.com använder en app från Google som heter Authenticator och kan laddas ner till både Android och Iphone. Den skapar hela tiden nya sexsiffriga koder som kompletterar användarens vanliga lösenord.

Ditt telefonnummer behöver Wordpress.com som skyddsnät. Skulle Google-appen sluta fungera eller om du blir av med din telefon kan du inte ange den sexsiffriga koden och inte heller logga in på ditt konto. Wordpress.com kan i den situationen istället skicka en tillfällig kod via sms.

4. Wordpress.org

Kanske vet du redan från början att du vill använda Wordpress.org, istället för Wordpress.com. Kanske inser du efter ett tag som Wordpress.com-användare att du behöver den flexibilitet som kommer med Wordpress.org.

Alldeles oavsett anledning, för att kunna använda Wordpress.org, som bland annat erbjuder fler tilläggfunktioner i form av plugins och ett mycket större utbud av färdiga teman, måste du allra först skaffa ett server där din webbplats ska finnas.

Vad du behöver är ett webbhotell.

Det här är ett webbhotell

Ett webbhotell är ett företag som hyr ut plats på webbservrar till sina kunder. Det finns ett mycket stort antal webbhotell att välja bland, både i Sverige och utomlands. Att rekommendera bra webbhotell ligger utanför den här guidens område.

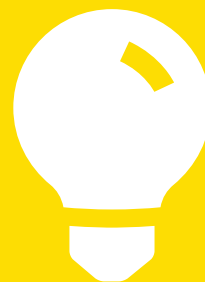
Nästan alltid kan webbhotellet dessutom hjälpa dig att registrera ett domännamn, vilket du också behöver. Utan domännamn kommer besökarna inte hitta fram till din webbplats.

Installera Wordpress

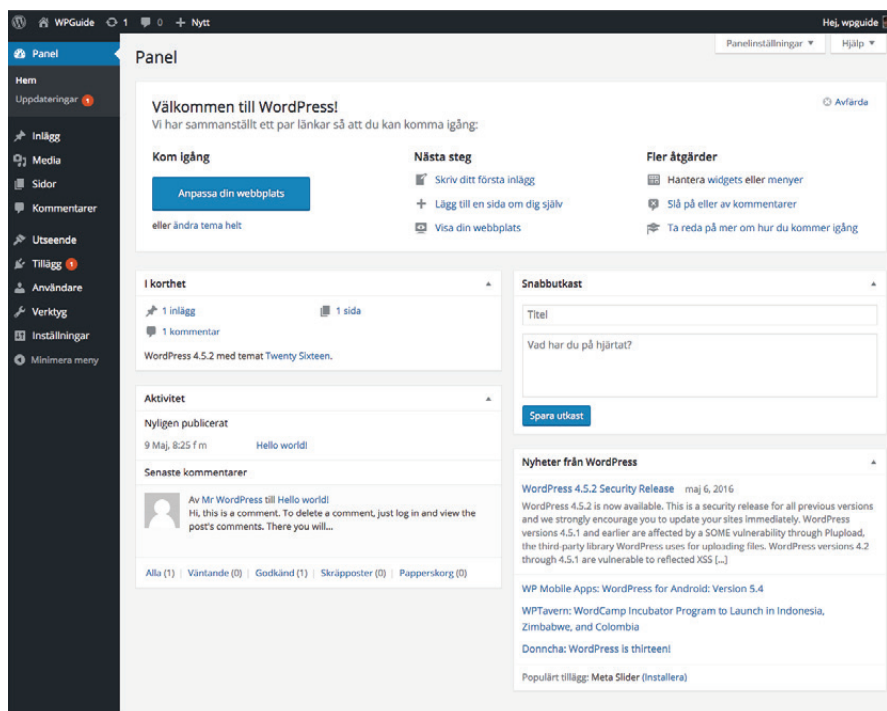
När du valt webbhotell och skaffat domännamn är nästa steg att installera Wordpress.org. Om du vill köra Wordpress.org men tycker att [de officiella installationsinstruktionerna](#) är för komplicerade är rekommendationen att välja ett webbhotell som kan hjälpa dig. Många webbhotell har idag funktioner som gör att Wordpress.org kan installeras med ett klick. I webbhotellets administrationsverktyg ställer du in på vilken domän Wordpress ska installeras, ger webbplatsen ett namn och väljer användarnamn och lösenord för administratörskontot. Sen startar du installationen med ett musklick och efter någon minut är den klar.

Byt till annat språk än engelska

Om admin-panelen är på engelska när du loggar in första gången men hellre använder ett annat språk går du till *Settings* och sedan *General*. Längst ned finns då alternativet *Site Language* där du kan välja bland ett stort antal språk.

Det här är admin-panelen

Admin-panelen är verktyget fyller din webbplats med innehåll.

Admin-panelen är platsen där du sköter din webbplats. Det är här du skriver inlägg, laddar upp bilder, skapar sidor, fixar med menyer, utseende och så vidare.

För att logga in i admin-panelen går du till adressen `www.<dittdomännamn>.se/wp-admin`. Sidan som du hamnar på efter att ha loggat in kallas för *Panelen*. Den är uppbyggd av ett antal block. Vilka som ska visas kan du välja själv genom att klicka på fliken *Panelinställningar* i övre högra hörnet. I en helt nystartad webbplats byggd med Wordpress.org finns fem alternativ, men om du ger din webbplats nya funktioner med hjälp av tillägg kan de bli fler. Hur de olika blocken ska vara placerade i förhållande till varandra bestämmer du också själv: Det är bara att klicka och dra för att flytta runt dem.

Menyn till vänster i admin-panelen är sorterad i den ordning alternativen oftast används, från *Inlägg* överst till *Inställningar* längst ned. Och vi går igenom dem i samma ordning.

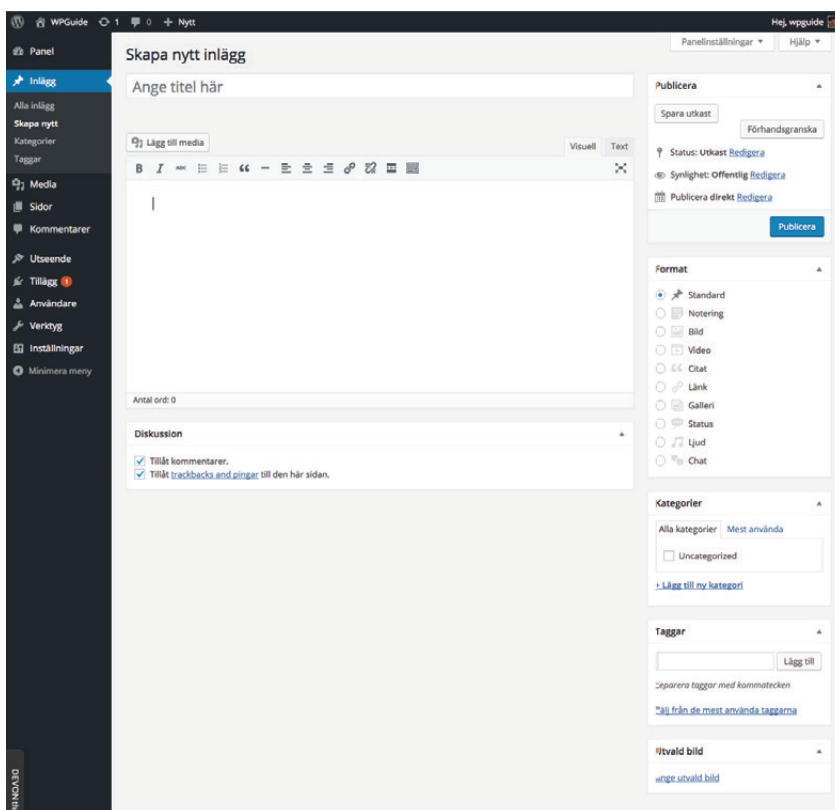
Inlägg

Klickar du på *Inlägg* visas en lista med alla de inlägg som finns på din webbplats. Här kan du bland annat sortera och söka efter inlägg. Du kan också markera flera inlägg och ändra vissa inställningar, som kategorier och etiketter, för dem samtidigt.

Observera att fliken för *Panelinställningar* fortfarande finns kvar i övre högra hörnet. Så är det genomgående i admin-panelen, du kan hela tiden anpassa de olika delarna i administrationsgränssnittet så att de bäst passar för dina behov.

Under *Inlägg*-rubriken i admin-panelen hittar du också alternativen *Kategorier* och *Taggar* där du kan lägga till, ta bort och på andra sätt jobba med de kategorier och etiketter/taggar som finns på din webbplats. För båda alternativen kan du bland annat lägga till en beskrivning (som vissa teman visar) och ändra den så kallade permalänken, adressen till en översiktssida på din webbplats som visar alla inlägg som hör till en viss kategori eller har en viss tagg. Kategorier kan dessutom ha en inbördes hierarki, och även den delen sköter du härifrån.

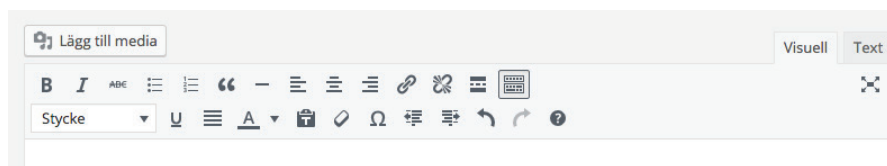
Det val i *Inlägg*-menyn du sannolikt kommer att använda allra mest är *Skapa nytt*. Klickar du där kommer du till Textredigeraren och kan börja skriva ett nytt inlägg till din webbplats.

Textredigeraren – verktyget där du skriver dina inlägg och sidor.

Vyn för att skapa nya inlägg domineras av Textredigeraren, men här finns också många andra rutor. Flera av dem känner vi igen från kapitlet om Wordpress.com. Här hittar vi möjligheterna att ställa in dag och tid för framtida publicering, att välja inläggsformat (vilka alternativen är och vilken effekt de får på inläggets utseende styrs av det tema webbplatsen använder), välja kategori, lägga till taggar och en utvald bild.

Och som vi nu lärt oss: *Panelinställningar* finns som ett val i övre högra hörnet. Klicka där för att se vilka alternativ som finns. Här finns bland annat en ruta för *Utdrag*. Sätt på dem som du behöver, stäng av dem du inte använder.

Knappraden i Textredigeraren.

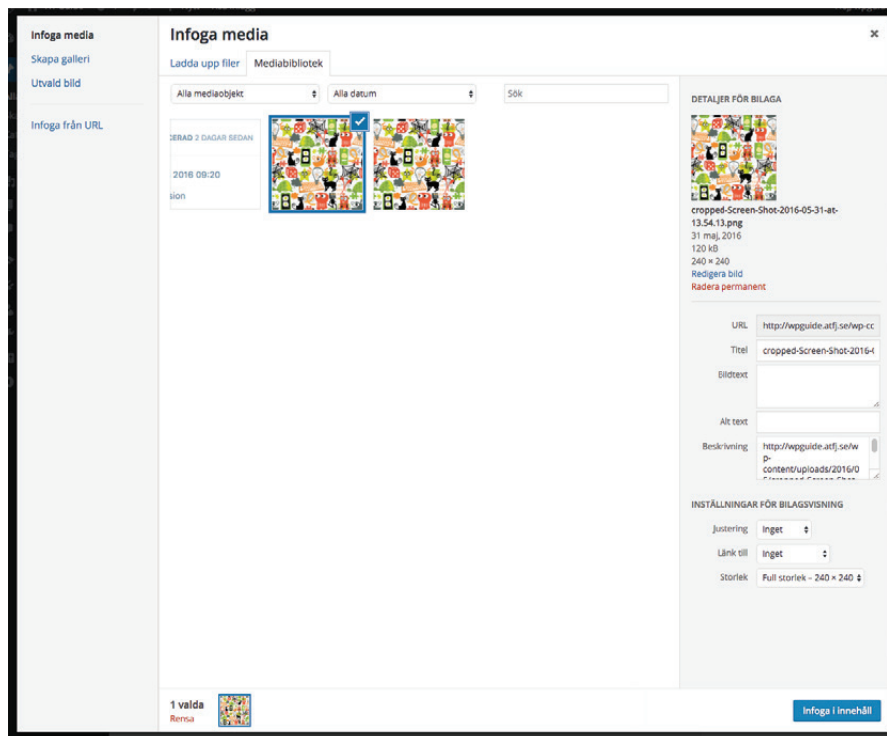
I verktygsraden finns, från vänster till höger, följande alternativ:

- **Fet** – gör text fet.
- **Kursiv** – gör text kursiv.
- **Genomstruken** – gör texten överstruken.
- **Punktlista** – skapar en punktlista.
- **Numrerad lista** – skapar en numrerad lista. Exakt hur listorna kommer att se ut, med utseende på punkter och siffror, med eventuella indrag och så vidare beror på det tema du har valt.
- **Citering** – används för att skapa citat som sedan formateras beroende på valt tema.
- **Horisontell linje** – lägger till en linje från vänster till höger.
- **Vänsterställ** – vänsterställer den markerade texten.
- **Centrera** – centrerar den markerade texten.
- **Högerställ** – högerställer den markerade texten.
- **Länk** – genom att markera text och sedan klicka på ikonen skapar du länkar till andra sidor på webben, antingen på din egen webbplats eller någon annanstans. När du klickar på knappen dyker en ruta upp där du antingen kan klistra in en länk eller välja från innehållet på din egen webbplats.
- **Ta bort länk** – raderar markerad länk.
- **Infoga Läs mer-taggen** – ett sätt att dela upp inlägget i två delar, där det som ligger före *Läs mer*-taggen visas på start- och arkivsidor.
- **Öppna avancerad** – öppnar den andra raden med ikoner.

- **Distraktionsfritt läge** – döljer alla menyer och andra alternativ, så att bara textredigeraren syns.
- **Stycke** – en lista där du kan välja rubrikstorlek.
- **Understreck** – ger texten ett streck under.
- **Justera** – ger texten raka marginaler både till höger och vänster.
- **Textfärg** – låter dig välja färg på texten.
- **Klistra in som text** – användbart om du kopierar text som har massa formatering som du inte är intresserad av. Är den här ikonen aktiverad kommer bara texten, men ingen formatering, att klistras in i ditt inlägg.
- **Rensa formatering** – återställer all formatering i den markerade texten.
- **Specialtecken** – öppnar en ruta där du kan välja bland massor av specialtecken.
- **Minska indrag** – flyttar markerad text åt vänster.
- **Öka indrag** – flyttar markerad text åt höger.
- **Ångra** – ångrar just genomfört kommando.
- **Gör om** – återställer kommando som just ångrades.
- **Hjälp** – bakom frågetecknet döljer sig en tabell som visar alla de tangentbordskombinationer som kan ersätta klick på ikonerna.

När du fyllt i inläggets rubrik, var uppmärksam på alternativet som dyker upp precis under rutan för rubrik: *Permalänk*. Här kan du själv bestämma vilken webbadress som ditt inlägg ska få. Men ändra inte efter det att inlägget har publicerats. Om den ursprungliga länken redan delats vidare av dina besökare kommer de som får länken inte att hamna på rätt sida på din webbplats.

4. Wordpress.org

Mediahanteraren låter dig ladda upp och välja bilder och andra filer till dina inlägg.

För att lägga till bilder och andra filer i ditt inlägg klickar du på knappen *Lägg till media* precis ovanför Textredigerarens knapprad. Då dyker mediahanteraren upp och visar alla filer du redan har laddat upp. Med menyalternativen övers på sidan kan du filtrera bland filerna så att du hittar den du söker efter.

När du väljer en av dem dyker en ny meny upp till höger på skärmen. Här kan du bland annat klicka på en knapp som tar dig till ett redigeringsverktyg där du kan göra enklare bildbehandling, som att beskära en bild. Strax under har du möjlighet att redigera informationen om filen och längst ned bestämma hur den ska visas: Justering i förhållande till texten, om bilden ska vara klickbar och vart länken i så fall ska leda och vilken storlek bilden ska ha. När nya bilder laddas upp skapar Wordpress automatiskt några olika storlekar av den.

Om du istället vill ladda upp en ny fil gör du det genom fliken *Ladda upp filer* ovanför rutnätet med alla befintliga bilder.

I menyn till vänster hittar du ytterligare tre alternativ:

- **Skapa galleri** låter dig välja flera bilder som sedan infogas i ditt inlägg som ett galleri.
- **Utvald bild** låter dig ge inlägget en bild som bland annat kommer att visas i puffar på startsidan. Exakt hur bestäms av det tema du valt.
- **Infoga från URL** låter dig använda en bild du hittat någon annanstans på webben. Men tänk på upphovsrätten!

Media

Menyalternativet *Media* är en genväg direkt till mediahanteraren, så att du kan ladda upp nya filer, redigera bilder och så vidare även om du för tillfället inte skapar ett nytt inlägg.

Sidor

Sidor har mycket gemensamt med alternativet för *Inlägg*. När du klickar på *Sidor* får du se en översikt över webbplatsens alla sidor, och klickar du på *Skapa ny* kommer du till Textredigeraren.

Den stora skillnaden jämfört med Textredigeraren för inlägg är rutan som heter *Sidattribut*. Här kan du dels sortera in din nya sida som en undersida till en befintlig och dessutom ge den en ordnings-siffra. Tillsammans används de här två möjligheterna för att bygga upp en sidhierarki med huvudsidor och undersidor sorterade i den ordning som du vill ha dem. Vissa teman lägger automatiskt till menyalternativ för alla sidor du skapar, och då används sidornas inbördes hierarki. Normalt sett sorteras sidorna i bokstavsordning, men med hjälp av siffrorna kan du själv bestämma vilken som ska komma först.

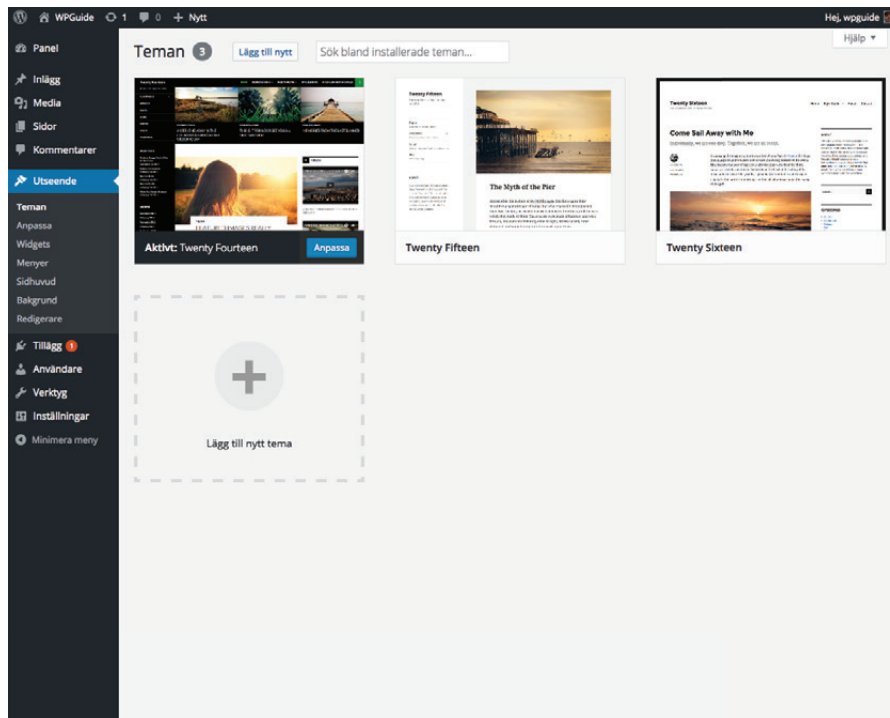
Om ditt tema har olika sidmallar finns dessutom en lista där du kan välja vilken mall sidan ska använda.

Kommentarer

Här hittar du alla kommentarer som du fått på dina inlägg och sidor, under förutsättning att du aktiverat funktionen som låter dina besökare lämna kommentarer. (Det gör du under *Inställningar* och *Diskussion*.)

Från översikten kan du bland annat svara på enskilda kommentarer eller markera flera för att godkänna eller radera.

Utseende

Nya teman, inställningar för menyer och annat hittar du under Utseende

Teman

Hur din webbplats ser ut ställer du in under *Utseende*. Det första alternativet, *Teman*, visar de teman som du har installerat på din webbplats och vilket av dem som är aktivt. Här kan du välja att tillfälligt testa ett installerat tema. Det gör du genom att föra muspekaren över bilden och välja *Förhandsgranskning live*. Är du nöjd med det du ser kan du därefter välja *Aktivera*.

För att installera fler teman klickar du på *Lägg till nytt*. Då kommer du till en sida som visar de teman som finns att hämta hem från Wordpress.org. Längst upp finns olika filtermöjligheter, där *Filter för egenskaper* låter dig ange några saker som du gärna vill se i temat till din webbplats. För de teman du hittar kan du välja att göra en förhandsgranskning. Det är dock inte en förhandsgranskning med innehållet från din egen webbplats, utan istället med innehåll från en testsajt som finns på Wordpress.org. För att kunna göra en förhandsgranskning med ditt eget innehåll måste du först installera temat på din egen server.

På sidan där du lägger till nya teman kan du också ladda upp ett tema som du hämtat hem från ett annat ställe än Wordpress.org. Det finns många webbplatser som tillhandahåller både teman som är gratis och sådana som kostar pengar. Men du behöver vara medveten om att teman till Wordpress.org *kan* innehålla skadlig kod som exempelvis gör att din webbplats kan användas för spam. På Wordpress.org finns en sida som länkar till företag som säljer kommersiella teman¹. Att köpa från något av de företagen minskar risken för att drabbas av de problemen.

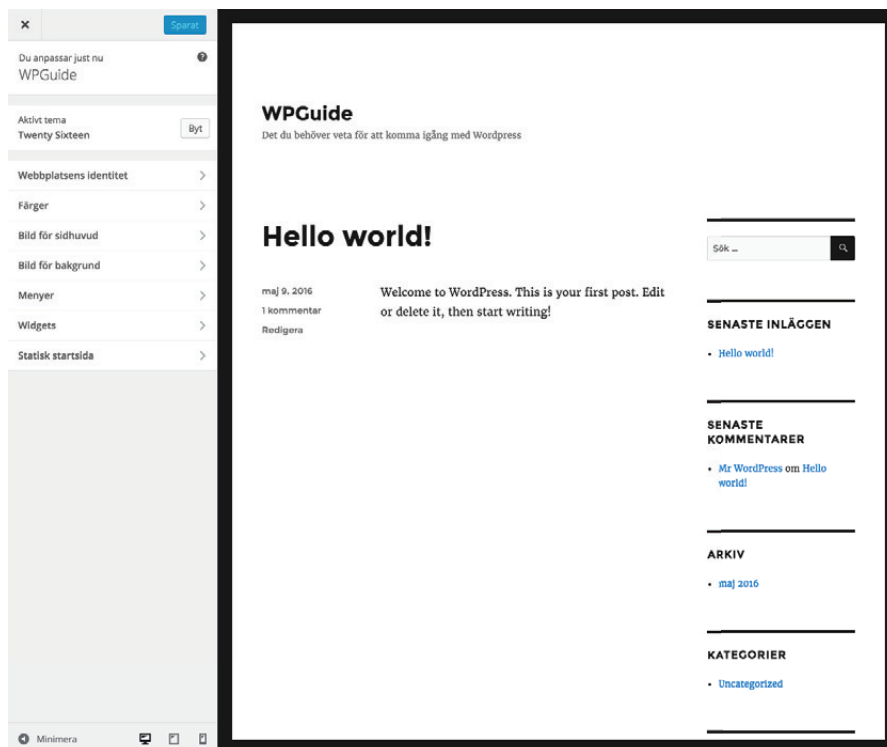
Checklista! Välja tema

Att välja tema handlar om mer än att hitta rätt stil. Här är några saker du bör tänka på.

- Hur många kolumner? Teman kan ha allt från en till fyra kolumner, men det vanligaste är två eller tre inklusive huvudkolumnen där blogginläggen visas. Välj inte ett tema med fler kolumner om du inte har en speciell idé om vad du ska fylla dem med.
- Funkar det i mobilen? Många moderna teman anpassar sig automatiskt till mindre skärmar, på till exempel surfplattor eller mobiltelefoner. De kallas responsiva (responsive). Välj ett sådant tema om du har möjlighet!
- Finns det plats för dina menyer? Vissa teman har plats för extra menyer, till exempel i sidfoten. Bestäm dig för hur många du behöver innan du väljer tema.
- Ska du betala? Vissa teman kostar pengar. De är ofta riktigt välgjorda, men utbudet av gratis teman är stort. För en vanlig användare räcker de utmärkt.
- Uppdateras temat fortfarande? När nya funktioner läggs till i Wordpress kan temat behöva uppdateras. Kolla att det fungerar med den senaste Wordpressversionen.

Anpassa

Anpassaren låter dig jobba med webbplatsens utseende.

Under menyalternativet för att välja tema hittar du *Anpassa*. Det är ett verktyg som låter dig ändra många delar i din webbplats utseende: Här kan du ladda upp logotyp, byta namn och slogan, ändra i färger och göra andra inställningar beroende på vilket tema du har valt. Här hittar du också ett verktyg för att skapa och redigera webbplatsen menyer och bestämma vilka widgets som ska finnas i sidopanelerna.

Slutligen finns en inställning där du kan bestämma om webbplatsens startsida ska innehålla de senaste inläggen eller om du istället vill att dina besökare ska mötas av en statisk sida.

Längst ned i menyn till vänster hittar du tre ikoner som låter dig testa hur webbplatsen ser ut för besökare som använder dator, pekpatta respektive mobiltelefon. När du är nöjd med dina inställningar klickar du på *Spara & publicera* längst upp till vänster på skärmen.

1. <https://wordpress.org/themes/commercial/>

Låt betygen guida dig

De teman - och även de tillägg - som finns att ladda ner från Wordpress webbplats betygssätt av användarna. Om du hittar flera teman eller flera tillägg som ser ungefär likadana ut eller gör ungefär samma sak, då kan betygen hjälpa dig att välja.

En annan sak värd att titta på är när ett tema eller ett tillägg senast uppdaterades och vilka versioner av Wordpress det fungerar med. Saker som inte uppdaterats på länge bör du i första hand undvika. Risken är annars stor att det slutar att fungera när Wordpress uppdateras.

Widgets

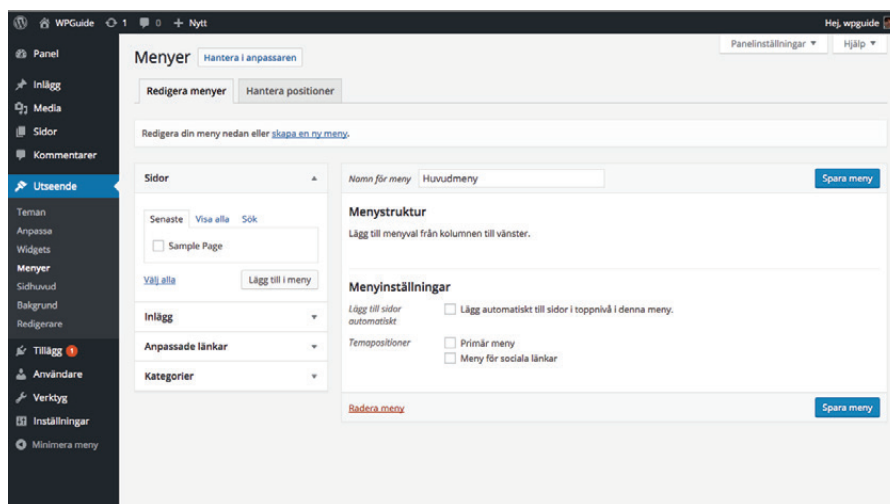
The screenshot displays the WordPress Widgets management screen. On the left is a dark sidebar with navigation icons for Panel, Inlägg, Media, Sidor, Kommentarer, Utseende, Teman, Anpassa, Widgets, Menyner, Sidhuvud, Bakgrund, Redigerare, Tillägg, Användare, Verktyg, Inställningar, and Minimera meny. The main content area is titled 'Widgets' and includes a 'Hansera i anpassaren' link. It features a 'Tillgängliga widgets' section with instructions and a grid of widget options: Anpassad meny, Arkiv, Kalender, Kategorier, Meta, RSS, Senaste inläggen, Senaste kommentarer, Sidor, Sök, Taggmoln, and Text. Below this is an 'Inaktiva widgets' section with a 'Rensa inaktiva widgets' button and a warning message. On the right, there are two widget slots: 'Sidopanel' and 'Innehåll botten 2'. The 'Sidopanel' slot contains a search bar, 'Senaste inläggen', 'Senaste kommentarer', 'Arkiv', 'Kategorier', and 'Meta'. The 'Innehåll botten 2' slot is currently empty. The 'Innehåll botten 1' slot below it contains a 'Meta' widget with a 'Titel:' field and 'Radera | Stäng' buttons.

Widgets och sidopaneler är ett sätt att bygga en struktur som åter-används på alla sidor på din webbplats.

Under *Widgets* hittar du de tillgängliga widgets som finns till vänster, medan en lista med de sidopaneler som finns i ditt tema finns till höger.

Du drar den widget du vill placera i en sidopanel från vänster till höger. För att ändra i inställningarna för en widget klickar du på den lilla pilen som dyker upp när du släppt widgeten på sin plats. Om du vill kan samma widget användas på flera olika ställen, med olika inställningar.

Menyer

I Wordpress.com har du full kontroll över menyerna på din webbplats.

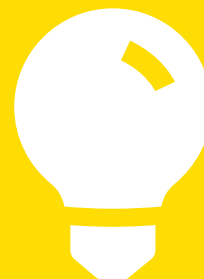
I *Menyer* skapar du menyerna till din webbplats och bestämmer var de ska visas på webbplatsen. Detta är nämligen två olika delar.

Varje tema har ett antal olika menyplaceringar, ställen där det går att visa menyer om du vill. Vilka de är kan du se i fliken *Hantera positioner*.

Detta innebär att du kan skapa fler menyer än det finns plats för på din webbplats, och sen testa dig fram till vilken du tycker fungerar bäst. Det innebär också att samma menyinnehåll enkelt kan användas på flera olika placeringar.

För att lägga till nya alternativ i en meny väljer du från dina sidor, inlägg och kategorier i rutorna till vänster. Där kan du också välja att skapa ett menyalternativ som leder till valfri länk på webben. Allt eftersom du lägger till fler alternativ dyker de upp under rubriken *Menystruktur* till höger. Här kan du klicka och dra på de olika alternativen, både för att sortera dem och för att placera dem som huvud- och underalternativ.

Jetpack bygger ihop Wordpress.org med Wordpress.com

Ett tillägg som är värt att lyfta fram är Jetpack. Det utvecklas av Automattic, företaget bakom Wordpress, och ger Wordpress.org en hel del extrafunktioner. Bland annat flera som ursprungligen bara funnits för Wordpress.com. Hit hör bland annat den nya textredigeraren och statistikfunktioner.

När du är nöjd klickar du på *Spara meny* och går sedan vidare till fliken *Hantera positioner* för att välja var på din webbplats menyerna ska användas.

Sidhuvud och bakgrund

Två genvägar in till *Anpassaren*.

Redigerare

Ett avancerat alternativ för de Wordpress.org-användare som behärskar CSS, ett programspråk för att designa webbsidor.

Tillägg

Tillägg, ibland också kallade för plugins, är ett sätt att ge Wordpress.org funktioner som inte finns i standardutförandet. Det kan vara tillägg som gör din webbplats snabbare, som ökar chanserna för att hamna högt i sökresultaten hos nätets sökmotorer, som ger din webbplats en nätbutik, mer detaljerad statistik, snyggare bildhantering, fixar automatiska säkerhetskopior och så vidare. Möjligheterna är väldigt stora. Bläddra runt bland tilläggen och se vad du hittar!

Precis som med teman finns här en möjlighet att söka bland tillägg som finns hos Wordpress.org eller att ladda upp ett tillägg som du skaffat någon annanstans. Men samma varning gäller för tillägg som för teman: De kan innehålla skadlig kod, så var försiktig med vilka du väljer att installera.

Användare

Här lägger du till nya användare och bestämmer vilka roller de ska ha.

Verktyg

I en alldeles nygjord Wordpress-installation finns bara två alternativ: *Importera* (från olika typer av publiceringsverktyg) och *Exportera* (innehållet från din Wordpress.org-webbplats). I takt med att du utökar din webbplats med tillägg kommer fler val att dyka upp här.

Inställningar

Under *Inställningar* hittar du ett antal undermenyer som låter dig bestämma vissa grundläggande egenskaper hos din webbplats.

Allmänna inställningar

- **Webbplatstitel** Det här är titeln för din webbplats. Den visas normalt i sidhuvudet (om inte ditt tema är konfigurerat annorlunda) och även i namn-listen i besökarens webbläsare.
- **Slogan** Tänkt för en kort "slogan" för din webbplats. Här kan du snabbt ge dina besökare en ledtråd om vad webbplatsen handlar om. I de flesta teman visas texten direkt under webbplatsens titel. Direkt efter installationen är din slogan "En till WordPress-webbplats". Här ändrar du det till något mer passande.
- **Wordpressadress** Adressen till var på din server Wordpress är installerat. Du bör bara ändra denna inställning om du installerar nya instanser av Wordpress på samma server, alltså skapar flera parallella Wordpress-webbplatser på samma utrymme.
- **Bloggadress** Adressen till din webbplats. Det är ytterst sällan relevant att ändra denna inställning.
- **E-postadress** Din egen e-postadress. Här ställer du in vart Wordpress ska skicka meddelanden om gästkommentarer som väntar på godkännande och andra systemmeddelanden.
- **Medlemskap** Här kan du ställa in om besökare ska kunna registrera sig som användare på din webbplats eller inte. Det vanliga är att du inte vill det.
- **Förvald roll för ny användare** Anger vilken behörighet besökare som registrerar sig ska få. Med andra ord kan du här ställa in så att vem som helst kan registrera sig och sedan bli administratör på sidan. Det är dock ytterst sällan klokt att göra så, lämna istället denna inställning så att besökare som registrerar sig blir prenumeranter.
- **Tidszon** Här kan du ställa in vilken tidszon du befinner dig i. Det är viktigt att ange rätt tidszon för att tidsangivelser på inlägg och

kommentarer ska bli korrekta. Tyvärr måste du manuellt korrigera för sommartid.

- **Datumformat** Med Datumformat kan du ange hur Wordpress ska skriva ut datum i tidsangivelser på inlägg och kommentarer.
- **Tidsformat** Inställning för hur klockslag ska visas.
- **Veckan startar med** Eftersom olika länder använder olika startdag på veckor har Wordpress även en inställning för detta.
- **Webbplatspråk** Vilket språk som ska användas i admin-panelen.

Skriva

- **Förvald inläggskategori** Alla inlägg måste ha en kategori, här bestämmer du vilken som ska användas om du inte gör ett annat val.
- **Inläggsformat standard** Vilket inläggsformat som ska användas. Bara i specialfall är annat alternativ än "standard" aktuellt.
- **Inlägg via e-post** Inställningar som gör det möjligt att skapa nya inlägg via e-post.
- **Uppdateringstjänster** En typ av webbtjänst som bland annat gör sökmotorer uppmärksamma på att du publicerat nya inlägg. Läs mer om dem på länken som finns i admin-panelen.

Läsa

- **Startsidan visar** Här kan du ställa in vilken sida på webbplatsen som ska visas som startsida samt vilken sida som ska visa blogg-inlägg. Normalt visar startsidan blogginläggen.
- **Inlägg per sida** Här kan du ställa in hur många inlägg som maximalt får visas på varje bloggsida. Om det finns fler inlägg än denna inställning skapar Wordpress en sidindelning så att dina besökare kan bläddra till äldre inlägg.
- **Syndikeringsflöden visar** Ett populärt sätt att följa bloggar är att prenumerera på bloggans RSS-flöde. Vi berör inte RSS i denna guide, men Wordpress har inbyggt stöd för RSS och här kan du ställa in hur många inlägg som ska synas i RSS-flödet. Vill du lära dig mer om RSS och andra sätt att använda nätet för omvärldsbevakning kan du läsa i Internetguiden *Häng med i informationsflödet - gratisverktygen som ger dig koll* och det tillhörande materialet *Kom igång med RSS och Twitter*.
- **Inlägg i flödet visas som** Här kan du ställa in om hela inlägget ska visas i RSS-flödet från din webbplats eller om endast ett utdrag ska synas. Det senare tvingar dina RSS-prenumeranter att besöka din webbplats för att läsa hela inlägget.
- **Synlighet i sökmotorer** En inställning som ber - men inte tvingar! - sökmotorer att inte lägga till din webbplats i sina databaser och därmed inte heller visar den i sökresultaten.

Diskussion

- **Förvalda inläggsinställningar** Här kan du ställa in om Wordpress ska försöka meddela andra webbplatser när du postar ett inlägg, ta emot meddelanden från andra webbplatser samt om vanliga gästkommentarer ska tillåtas. Du kan alltid "köra över" dessa inställningar på redigeringsidan för en sida eller ett inlägg, men den inställning du anger här gäller om inte annat anges.
- **Övriga inställningar** för kommentarer. Här kan du ställa in om användare får ge kommentarer och hur kommentarer ska visas och hanteras på webbplatsen.
- **Skicka e-post till mig när** Här ställer du in när Wordpress via e-post ska meddela dig om händelser. Om du inte ändrar inställningarna kommer Wordpress att meddela dig varje gång du får en kommentar eller en kommentar inväntar godkännande.
- **Innan en kommentar visas** Här kan du ställa in vad som ska krävas för att en gästkommentar ska visas på webbplatsen.
- **Kommentarsgranskning** I Kommentarsgranskning kan du skapa regler för när en gästkommentar behöver modereras. Dessa regler gäller även om gästkommentarens författare exempelvis har en tidigare godkänd kommentar (se inställningen innan).²
- **Svartlista för kommentarer** I Svartlista för kommentarer kan du på samma sätt som i Kommentarsgranskning skapa regler för kommentarer som ska ignoreras helt.
- **Avatarer** Wordpress har inbyggt stöd för tjänsten Gravatar som låter användare ha egna profilbilder (eller avatarer) som syns bredvid deras kommentarer. Med Gravatar slipper dina besökare lägga upp en profilbild på varje webbplats vilket sparar mycket tid. Med inställningen Avatarsvisning kan du stänga av eller aktivera funktionen med avatarer. Med *Rekommendation* kan du ange hur pass barntillåtna dina besökares profilbilder måste vara för att få synas och i inställningen *Förvald avatar* kan du ange vilken bild som ska synas om en besökare inte har någon angiven profilbild.

Media

- **Bildstorlek** Tre kopior skapas – miniatyr, medium och stor – varje gång du laddar upp en ny bild. Här väljer du hur stora de ska vara.
- **Laddar upp filer** En inställning för hur filerna ska sorteras på serverns hårddisk.

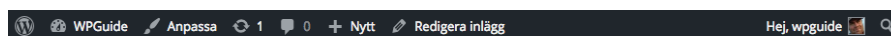
2. När du installerade Wordpress.org installerades samtidigt tillägget Akismet som väldigt effektivt stoppar spamkommentarer.

Permalänkar

När du skriver ett nytt inlägg skapar Wordpress automatiskt en adress till det, och med de här inställningarna kan du ställa in hur du vill att adressen ska se ut.

Du kan också anpassa adresserna till arkivsidorna för kategorier och taggar/etiketter.

Admin-panelen är alltid nära

Så länge du är på din egen webbplats finns verktygsfältet med genvägar till admin-panelen.

Om du är inloggad i admin-panelen, men surfar runt på din webbplats så som en besökare ser den finns hela tiden ett verktygsfält längst upp i din webbläsare. Exakt innehåll beror på vilken sida av webbplatsen du är på, men vissa element finns alltid med.

Vårt att särskilt lyfta fram är de två pilarna som bildar en cirkel. Den ikonen visar med en siffra hur många uppdateringar som finns tillgängliga, det vill säga om det finns en ny version av Wordpress.org eller av något av de tillägg eller teman som du har installerat. Ta för vana att hålla ett öga på den ikonen och att göra uppdateringarna så fort som möjligt. Det minskar risken för att någon hackar sig in i din webbplats eller på andra sätt utnyttja säkerhetsluckor i den.

Säkerhetskopia

Precis som med dokument som du har i din egen dator behöver du se till att du säkerhetskopierar din webbplats, som ett skydd mot exempelvis en hårddiskkrasch eller en dataförlust som orsakas av andra skäl. Men också för att kunna återställa webbplatser i ursprungligt skick om du testat att installera ett tillägg eller gör designändringar som ställer till det ordentligt.

Säkerhetskopior går att ordna på flera olika sätt. Ett alternativ är att undersöka vad ditt webbhotell kan hjälpa till med. Det finns också flera tillägg och tjänster som är specialiserade på att göra automatiska säkerhetskopior. Som sista alternativ kan du använda export-funktionen i admin-panelen. Men eftersom det är ett alternativ som varken skapar en säkerhetskopia av hela webbplatsen och inte heller görs automatiskt är det egentligen inte en tillräckligt bra lösning.

Anders Thoresson

Anders Thoresson är journalist och föreläsare. Han har bevakat teknikutvecklingen sedan 1999. Först på tidningen Ny Teknik och sedan 2006 som frilans. Under åren 2011–2014 skrev han Teknikbloggen på dn.se. Han föreläser bland annat om digitalt källskydd för journalister och programmering i skolan för lärare och skolledare. Anders Thoresson har författat flera Internetguider för IIS, exempelvis om säkerhet, nätneutralitet och omvärldsbevakning.

Foto: Sebastian LaMotte CC-BY ND

Kom igång med WordPress

Internetguide, nr 31. Version 5.0 2016 Anders Thoresson, Linus Larsson och Daniel Goldberg

Texten skyddas enligt lag om upphovsrätt och tillhandahålls med licensen Creative Commons Erkännande 2.5 Sverige.

Illustrationerna skyddas enligt lag om upphovsrätt och tillhandahålls med licensen Creative Commons Erkännande-Icke-Kommersiell-IngaBearbetningar 2.5 Sverige.

Läs mer om ovanstående villkor på <http://www.creativecommons.se/om-cc/licenserna/>

Vid bearbetning av verket ska IIS logotyper och IIS grafiska element avlägsnas från den bearbetade versionen. De skyddas enligt lag och omfattas inte av Creative Commons-licensen enligt ovan.

IIS klimatkompenserar för sina koldioxidutsläpp och stödjer klimatinitiativet ZeroMission.

Författare: Anders Thoresson

Redaktör: Hasse Nilsson

Projektledare: Jessica Bäck

Formgivning: AGoodId

ISBN: 978-91-7611-724-8

Vi driver internet framåt! IIS arbetar aktivt för positiv tillväxt av internet i Sverige. Det gör vi bland annat via projekt som samtliga driver utvecklingen framåt och gynnar internetanvändandet för alla. Exempel på pågående projekt är:

Bredbandskollen

Sveriges enda oberoende konsumenttjänst för kontroll av bredbandsuppkoppling. Med den kan du på ett enkelt sätt testa din bredbandshastighet.

www.bredbandskollen.se

Internetdagarna

Varje höst anordnar vi Internetdagarna som är Sveriges ledande evenemang inom sitt område. Vad som för tio år sedan var ett forum för tekniker har med åren utvecklats till att omfatta samhällsfrågor och utvecklingen av innehållet på internet. www.internetdagarna.se

Internetfonden

Hos Internetfonden kan du ansöka om finansiering för fristående projekt som främjar internetutvecklingen i Sverige. Varje år genomförs två allmänna utlysningar, en i januari och en i augusti. www.internetfonden.se

Internetguider

IIS publicerar kostnadsfria guider inom en rad internetrelaterade ämnesområden, som webb, pdf eller i tryckt format och ibland med extramaterial.

Internetstatistik

Vi tar fram den årliga, stora rapporten "Svenskarna och internet" om svenskarnas användning av internet och dessemellan ett antal mindre studier.

Webbstjärnan

Webbstjärnan är en skoltävling som ger pedagoger och elever i den svenska grund- och gymnasieskolan möjlighet att publicera sitt skolarbete på webben. www.webbstjarnan.se

Internetmuseum

I december 2014 lanserade IIS Sveriges första digitala internetmuseum. Internetmuseums besökare får följa med på en resa genom den svenska internethistorien. www.internetmuseum.se

Federationer

En identitetsfederation är en lösning på konto- och lösenordshandlingen till exempel inom skolans värld eller i vården. IIS är federationsoperatör för Skolfederation för skolan och Sambi för vård och omsorg. www.iis.se/federation

Internets infrastruktur

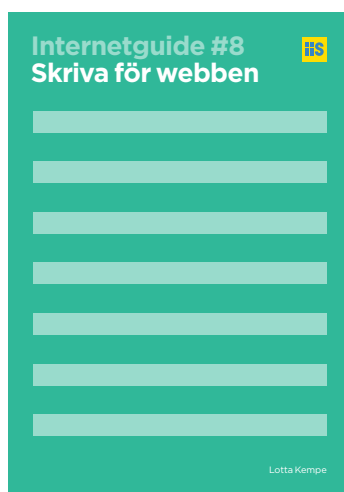
IIS verkar på olika sätt för att internets infrastruktur ska vara säker, stabil och skalbar för att på bästa sätt gynna användarna, bland annat genom att driva på införandet av IPv6. www.iis.se

Sajtkollen

Sajtkollen är ett verktyg som enkelt låter dig testa prestandan på en webbsida. Resultatet sammanställs i en lättbegriplig rapport. www.sajtkollen.se

Läs mer på nätet redan idag! På Internetguidernas webbplats hittar du mängder av kostnadsfria publikationer. Du kan läsa dem direkt på webben eller ladda ner pdf-versioner. Det finns guider för dig som vill lära dig mer om webbpublicering, omvärldsbevakning, it-säkerhet, nätets infrastruktur, källkritik, användaravtal, barn och unga på internet, digitalt källskydd och mycket mer.

Nya Internetguider!

Skriva för webben!

Av: Lotta Kempe

Den här är en handbok för dig som skriver. Du lär dig hur du med enkla medel anpassar dina texter för otåligen läsare på nätet, och hur du fångar deras uppmärksamhet.

Du lär dig:

- Målgruppsanpassa dina texter.
- Metoder för att lyfta fram information.
- Skriva bra rubriker och ingresser.
- Konsten att skriva kortfattat.

Kom igång med CC och GNU-GPL!

Frihet under ansvar

Av: Johanna Lundeberg

Upphovsrättslicensen Creative Commons innebär att upphovs personer tillåter andra att använda, sprida, göra om, modifiera och bygga vidare på ett verk, även i kommersiella sammanhang. Syftet med Creative Commons är att ge människor som skapar och som vill dela med sig av sina verk ett verktyg. Detsamma gäller GNU-GPL, en upphovsrättslicens för fri programvara (open source). I den här guiden lär du dig hur du använder öppna licenserna i praktiken.